

SLOVENSKI PRIJATEL.

Izhaja enkrat
v mesecu.

Za cerkev, šolo in dom.

Velja na leto
4 š. po pošti.

Št. 6.

15. junja 1861.

X. tečaj.

Pridiga za 5. pobinkošno nedeljo.

(Dobre dela Bogu ne dopadejo, če smo v sovraštvu z bližnjim;
gov. M. T.)

„Pojdi poprej spraviti se s svojim bratom, in tedaj pridi in daruj svoj dar.“
(Mat. 5, 24.)

V v o d.

stari zavezi je bilo Judom pripuščeno, da so se smeli nad svojimi sovražniki maščevati. To je Bog pripustil nekoliko, da se niso ž njimi v molikovanji spoprijaznili, in da so obljubljeno deželo ložej iz njih rok v oblast dobili, nekoliko pa zato, ker zavoljo terdovratnosti svojih serc za postavo ljubezni niso bili dovzetni. Zveličar toraj, ki je prišel postavo dopolnit, je Judom njih krive zapopadke, ker so mislili, da so le ljudje njih zaroda njih bližnji, s tim overgel, da jim je oznanil novo zapoved ljubezni, ktera ne pozna nič razločka ne med prijatli, ne med sovražniki. In ravno oddelek današnjega sv. evangelja nam spričuje, koliko si je Zveličar z besedo in z djanjem prizadeval, to svojo novo postavo ljubezni v blagor vsega človeštva vpeljati, si pa tudi hudobne farizeje, ki so bili vedno njegovi zapriseženi sovražniki, v prijatle pridobiti. Pa, akoravno je očitno grešnico Magdaleno z eno samo pridigo spreobernil, padlega Petra z enim samim pogledom vzdignil in si krivičnega Caheja z enim samim prijaznim nagovorom pridobil, vender terdih serc Farizejev h krotkosti in spravi ni mogel omečiti. Od kod toraj ta njih silna terdovratnost? — Izvirala je, kakor še dan danes, iz nezmerne samosvoje ljubezni, ktera se v nobeni stvari drugim vpogniti, in se z razžalniki spraviti ne dá.

Ali kakor je že v stari zavezi Gospod po svojem pre-roku govoril: „Učite se, kaj hoče to: Usmiljenja hočem, ne pa daritve!“ — tako je tudi Kristus v novi zavezi svojim poslušavcom razložil, da njegov Oče v nebesih nima dopadanja nad dobrimi deli tistih, ki se s sovražnim sercom približajo njegovim altarjem. On pravi: „Če tedaj svoj dar prineseš k altarju, in se tam spomniš itd. (Mat. 5, 23, 24.) Da toraj naše dobre dela ne bodo ob svoje zasluženje in plačilo, si bomo danes k sercu vzeli resnico, da mora naše serce brez vse jeze in vsega sovraštva do bližnjega biti, če hočemo Bogu ž njimi dopasti. — Poslušajte.

Razlaga.

Da Bog nad našimi dobrimi deli, naj bodo še tako velike in imenitne, nima dopadenja, dokler s svojim bližnjim v jezi in v sovraštvu živimo, se vidi iz tega, ker se Bog v sv. pismu imenuje: „Bog mirú in ljubezni“. Po tem takem so tisti, ki so z jezo in sovraštvom do bližnjega napolnjeni, gotovo njegovi nasprotniki, in dosti razločno daja Sin božji spoznati, da od takih njihovih darov noče sprejemati. „Čuditi se je, pravi sv. Gregori, da Bog, ki ima sicer nad našimi darovi veliko dopadenje, in se, če smo ga bili razžalili, z miloščino in darili dá potolažiti, naše darove in miloščine zaverže, dokler s svojim bližnjim v kregu in razpertji živimo“. Vredno je, da si to k sercu jemljemo in večkrat premišljamo, pravi nadalje, da, akoravno se nam vsi drugi grehi z darovi odpusčajo, je greh razpertja tako velik, da še Bog darú zanj noče“. — Kakor namreč še tako dobra jed svojo vrednost in dobri okus zgubi, če se v nesnažni, smradljivi skledi pred nas postavi, in se nam še tako žlahtno vino studi, če se nam iz plesnjivega, oljnatega verca natoči; ravno tako tudi naši darovi, naše molitve, posti, miloščine in druge dobre dela, če pridejo iz žolca polnega serca, Bogu ne morejo dopasti, temuč ga le s studom in zopernostjo napolniti.

Zopernost nad takim darom je Bog očitno že pri Kajnu pokazal. Na dar pobožnega, miroljubnega Abeljna se je Bog z milostnim očesom ozeryl, in mu s tim, da se je dim njegovega daru naravnost proti nebesom valil, na znanje dal

svoje dopadenje. Kajnov dar pa je zavergel, in mu s tim, da se je dim njegovega darú le po tleh vlačil, svojo nejevoljo nad njim dal spoznati. In zakaj je Bog ta razloček storil? Ali ne zato, ker mu je Abel z darom vred svoje ljubezni polno serce daroval, in mu nar boljše, nar lepše mladice svoje čede na altar položil? Kajn nasprot pa je že več časa svojega pobožnega brata iz hudobije zavidil, ter jezo in maščevanje do njega redil v svojem sercu. Zato, pravi sv. pismo, Bog na Kajna in na njegov dar ni gledal.

Zdi se mi, da je Bog temu hudobnežu, preden mu je hotel darovati, tako le k sercu govoril: Kaj ti mi hočeš žgaven dar prinesli, čigar serce je vse jeze vneto in nevoščljivosti sožgano do svojega brata Abeljna? Če mi hočeš dopadljiv dar prinesli, daruj mi svoje serce, ker le poterto in in skesano serce mi je prijeten dar; tako pa, kakoršno je zdaj, mi je gnjusoba. „Pojdi poprej spraviti se s svojim bratom, in potem pridi, in daruj svoj dar!“ — Ravno to govori Bog še dan danes marsikteremu kristjanu, rekoč: Kaj mi pomagajo tvoji darovi in tvoje darila? čemu tvoje molitve in miloščine, ker mi poprej pred oči ne smeš, dokler si s svojim bližnjim v sovraštvu? „Pojdi poprej spraviti se s svojim bratom, in tedaj pridi, in daruj svoj dar!“ — Zato je bilo že v 4. cerkvenem zbirališču v mestu Kartaginenskem določeno, da se darila in darovi od takih, ki v očitnem sovraštvu živé, v cerkveno porabo ne smejo sprejemati; ker taki darovi bi cerkvenemu premoženju več škode, kakor prida prinesli. Toraj, ako bi kdo vse svoje premoženje cerkvam in samostanom v svoji oporóci zapustil, pa bi v svojem sercu ne nehal bližnjega sovražiti, bi pred Bogom ne imel čisto nič zaslužnja, ne se mogel nadjati večnega plačila.

Ravno to se zamore od miloščine, posta, molitve in od vseh drugih spokornih del reči, da namreč brez ljubezni do bližnjega Bogu ne dopadejo. Kar miloščino zadene, sv. apostelj Pavl Korinčanom (I. 13, 1—3.) tako le piše: „Ko bi jezike vseh ljudi in angelov govoril, ljubezni pa bi ne imel, sem kakor zvoneč bron ali zvoneč kregulj. Ko bi znal pre-rokovati, imel vse skrivnosti in vso učenost, in vero, da bi gore prestavljal; ljubezni pa bi ne imel, nisem nič. In ko bi

vse svoje premoženje za živež med uboge razdelil, in svoje telo dal, tako da bi gorel, ljubezni pa bi ne imel, bi mi vse to nič ne pomagalo. Naj te po tem takem ubogi zavoljo miloščine, ki jim jo deliš, svojega očeta, ali svojo mater imenujejo, naj povsod hvalijo dobrotljivost tvojih rok, in te do nebes povzdigujejo, je vse to pred Bogom prazen nič, če ti ljubezni manjka, in jezo paseš do bližnjega v svojem sercu. Zato pravi sv. Avguštin: „Če hočeš dobro in zaslužljivo delo keršanskega usmiljenja storiti, odpusti iz serca svojemu nasprotniku ali preganjavcu; zakaj večja miloščina se ne da misliti, kakor je ta, da vse iz serca odpustiš, kar se ti je bilo hudega in krivičnega storilo“.

Tako tudi od posta v sv. pismu beremo, da so se judje enkrat dolgo in oistro, pa zastonj postili. Potem vprašajo: „Zakaj se postimo, in ti se na naš post ne ozreš? zakaj se ponižujemo, in tebi za to ni mar?“ In Gospod jim odgovori po svojem preroku rekoč: „Glej, med kregom in prepirom se postite, in bijete brezbožno s svojo pestjo! Je mar to post, kakor sem si ga bil jez izvolil? Ne postite se, kakor doslej, da bo uslišano vaše klicanje v višavah. Ne pogledujte svojega bližnjega nič več z nevoščljivimi očmi; odpustite razžaljenja vam storjene, in preženite vso jezo in sovraštvo iz svojih serc; — potem bom uslišal vaše prošnje“.

Kaj pa hočem od molitve reči? bo li Bogu všeč, če s sovražnim sercom pred-nj poklekuješ, svoje roke sklepaš, in k njemu vzdiguješ? Poslušajmo sv. Pavla, kaj pravi: „Jaz hočem, so njegove besede, da molite po vseh krajih, in brez jeze in preprirov čiste roke povzdigujete“. In Bog sam govori po Izaiji preroku rekoč: „Če tudi veliko molite, vas vendar nočem uslišati, ker vaše roke so polne kerví“. To se pravi z drugimi besedami: Vi ste polni duha maščevanja; drug drugega iščete zatreti in s pota spraviti. Zato vas jez, če prav svoje roke proti nebesom vzdigujete, oči v mé vperate in mi serca ponujate, ne morem uslišati; zakaj vaše roke so kervave od maščevanja, vaše oči rudeče od nevoščljivosti in plamteče od ognja jeze; — vaša molitev mi je vpitje Balovih prerokov. Da, spolnuje se celo resnica besed kraljevega preroka, ki pravi: „Njegova molitev mu bo v greh“. —

Kako je to mogoče, bote uprašali, da bi bila še celo njegova molitev pregrešna? — Kaj ne, vi molite: „Oče naš, kateri si v nebesih“. Če je pa Bog naš oče, kje je pa naša otroška pokorščina? On nam veli: „Ljubite svoje sovražnike, dobro jim storite, kateri vas sovražijo in molite zanje, kateri vas preganjajo in obrekujejo, da bote otroci svojega Očeta, kateri dá svojemu solncu sijati na dobre in hudobne, in dá dežiti na pravične in krivične“ (Mat. 5.). Toraj je Bog le tistih oče, kateri tudi svoje sovražnike ljubijo, in le tisti so njegovi otroci, ki tudi za svoje preganjavce in obrekovavce molijo. Ako tedaj sovražiš svojega bližnjega, Bog ni tvoj Oče, in ti ne njegov otrok; ampak ti si po besedah sv. Janeza otrok peklenške hudobe in on je tvoj oče. Potlej pravite: „Posvečeno bodi tvoje ime“; vaše dela pa kažejo: Osramoteno bodi tvoje ime; — zakaj z zabavljanjem in pikanjem, s kregi in prepiri, s preklinovanjem in rotnjem, ki ga bližnjemu v obraz mečete, se pač božjemu imenu le nečast in sramota godí, ne spolnuje se pa zapoved Njegovega Sina, ki pravi: „Ljubite svoje sovražnike“, in drugod: „Novo zapoved vam dam, da se ljubite med sebo, kakor sem jez vas ljubil“. Ljubezen pa po besedah sv. Pavla ni prepirljiva, ni nevoščljiva, ne misli hudo; ona se ne napiluje in nikogar ne draži, se pa tudi sama ne da razdražiti; ona vse prenese, vse preterpí.

Na dalje molite: „Pridi k nam tvoje kraljestvo“. S tim prosite, da bi božjega kraljestva, njegove gnade in njegovega mirú deležni postali, in po smerti dosegli kraljestvo njegove časti. Ali pa ni sovražno serce gnadi božji in njenemu kraljestvu ravno nasprot? Le poslušajte sv. Pavla, ki pravi: „Očitne pa so dela mesa, in te so: sovraštva, prepiri, jeza, kregi, razpertja, nevoščljivost in kar je še takega, od katerih vam povem, kakor sem vam že pravil, da tisti, ki to doprinašajo, ne bodo dosegli božjega kraljestva“.

Še manj je prošnja: „Zgodi se tvoja volja“, ki pride iz sovražnega serca, resnična; zakaj božja volja je, da, še zapoved njegova, da razžalnikom odpustimo. — Kaj pa hočem še reči od prošnje: „In odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom“? Ali si ne domisli vsak, kedar te besede izgovorí, da tako rekoč prosi, naj mu so-

vraštvo, ki ga ima z bližnjim, s sovraštvom povračuje, in mu še on nikar grehov ne odpusti, kakor on noče razžaljenja odpustiti svojemu bližnjemu? — Vidite, tako se spolnujejo besede Davidove: „Njegova molitev mu bo v greh“.

Kar sem vam pa do zdaj od darov, miloščine, posta in od molitve govoril, velja tudi od vseh drugih dobrih, spokornih del. Obiskuj bolnike, pomagaj revnim, sprejemaj sirote in popotnike pod svojo streho, zidaj na svoje roke bolnišnice, samostane in cerkve; ali zbeži od ljudi v samotno puščavo, posti se ob suhem kruhu in ob vodi, tvoja postelja bodi terdo kamnje, tvoja obleka spokorni rasovnik; potresaj svojo glavo s pepelom in rani s šibami svoj život do kervi; — če ljubezni nimaš, pravi apostel, ti vse to ne bo nič pomagalo; brez ljubezni nisi nič. „S kakoršno mero pa bodeš ti meril, s tako ti bodo nazaj merili“. Glej pa, da te ne zadenejo enkrat besede sv. Jakopa, ki pravi: „Sodba brez usmiljenja čaka tega, kateri usmiljenja ni skazal“. Ne davi svojega dolžnika, da te Gospod, čigar nezmerno večji dolžnik si ti, ne obsodi v vnanje tame!

S k l e p.

Da toraj to strašno prekletstvo od sebe odverremo, odpuščajmo, da nam bo odpuščeno! skazujmo usmiljenje, da bomo usmiljenje dosegli! Vse sovraštvo in povračilo hudega s hudim naj bo deleč od nas pregnano! In če bi nas, kedar nam v naglici kri zavre, imelo težko stati, se premagati, storimo, kar je storil nek mogočen vitez, ko ga je bil drug vitez močno razžalil. Sklenil je v prvi zavrelici svojega žolca nad njim ž njegovo kervjo se zmaščevati. Zjutraj na vse zgodaj, ko se podá na pot, ta svoj sklep izpeljat, stopi, ker se mu je še prezgodaj zdelo, poleg pota v neko kapelico, in ogleduje podobe, ki so ondi na zidu visele. Na prvi podobi vidi Zveličarja v sramotnem plašču in zdolej podpis: „On ni klel, ko je bil preklinovan“. Na drugi vidi Jezusovo bičanje s podpisom: „On ni žugal, ko je terpel“. In na tretji vidi Zveličarja na križu razpetega, in pod križem trumo tolovajskih morivcov, zraven pa podpis: „Oče! odpusti jim, saj ne vedó, kaj delajo“. — Pogled teh podob mu gre toli-

kanj k sercu, da pred nje poklekne in moli. In glej! med molitevjo se želja maščevanja v njegovem sercu pred podobami Jezusove neskončne ljubezni otaja, kakor ledena skorija pred solnčnimi žarki. Po molitvi gre ves ginjen naprej, pa ne v boj, ampak v prijateljsko spravo s svojim sovražnikom. Pojdi, ljubi kristjan, in ti ravno tako stori! Amen.

Pridiga v god sv. Petra in Pavla.

(Rim pred in po prihodu vanj teh 2 aposteljnov; gov. M. T.)

„Tudi Rim moram še viditi“. (Ap. dj. 19. 21.)

V v o d.

Kje bi bil najti katoliški kristjan, čegar sercé bi danes od veselja ne poskakovalo, in ki bi si ne želel, biti v tistem mestu, kjer nastopnik pervaka zmed aposteljnov kraljuje in vesoljno katoliško cerkev viža in vlada skozi 18 stoletij? Kdo bi ne želel viditi Rim, kakor sv. apostel Pavel, ki je po brezštevilnih prestatih potih in težavah mislil, da je še premalo storil, če bi tudi v Rimu Kristusovega evangelja ne oznanoval? „Tudi Rim moram še viditi“, pravi ves nadušen, in res bi jez ne le njegove želje, ampak veliko več njeno spolnjenje ž njim delil. Rad bi vidil na današnji praznik namestnika Kristusovega, ko stopi k altarju, pod katerim telesni ostanki sv. aposteljnov Petra in Pavla počivajo, k oltarju, pod katerim je vogelni kamen sv. cerkve postavljen, k oltarju, kjer je korenine pognalo velikansko drevo sv. cerkve, da je iz majhnega ženofovega zerna tisto veličastno drevo prirastlo, čegar senca ves nemerjen svét hladí. Rad bi vidil sv. Oceta Pija v njegovem gospostvenem lišpu, kedar čez milijone zbrane množice svojo roko stegne, in jih blagosloví z besedami: „Benedico urbem et orbem“, t. j. blagoslovim mesto in zemlje krog; ter mogočni strel med zvonjenjem vseh cerkev zadoní. Kar je otroku očetova hiša in domače ognjišče in kar je zvestemu deželanu njegova domovina, to je Rim katoliškemu kristjanu. — Dasiravno ljubi moji, mi tje ne popo-

tujemo, kakor popotuje veliko pobožnih romarjev, in dasiravno ne moremo hoditi po krajih, ki so od sv. apostelnov Petra in Pavla posvečeni; hočemo vendar vsaj v duhu iti v to križem svet sloveče mesto, kjer sta ta dva pervaka apostelnov drevo sv. križa zasadila, in mu s svojo kervjo zalila, da raste in se razširja do poslednjega dne. Pojdimo toraj v duhu nazaj v prve čase kerščanstva, in premišljujmo nekoliko delavnost sv. apostelnov Petra in Pavla v Rimu. Njuno delavnost bote pa nar bolj zapopadli, če premislimo 1. Kakošno je bilo v Rimu pred prihodom in 2. kakošno po prihodu teh apostelnov. K temu premišljevanju prosimo božje pomoči na priprošnjo sv. apostelnov Petra in Pavla!

R a z l a g a.

1. Ob času, preden sta apostelna Peter in Pavel v Rim prišla, ni bilo v njem drugega viditi in slišati, kakor od brezimne potrate in zapravljivosti, pa od kerviželjnosti. Zapravljičnost se je vidila a) v vnanjem. Komaj je mogoče verjeti, kar nam stari pisavci od življenja in potrate v Rimu pripovedujejo, ker kaj enakega dan danes še celo na dvorinah kraljev in cesarjev ne nahajamo. Blizo sedem sto let so se Rimljani kervavo borili in vojskovali, preden so dosegli gospostvo vsega takrat znanega sveta, da so jim bile vse ljudstva podložne. Niso se pa zato borili, da bi bili zmagane ljudstva osrečili, jih pohlevno vladali, in jih od žulečega jarma neusmiljenih trinogov oprostili; temuč, da so jih še hujše podjarmili, njih premoženja se polastili in nje same za svoje sužnje imeli. In za koga jim je bilo poropano premoženje? sreberne in zlate posode? Za zidanja, katerim se je bilo čuditi, za zapravljičnost in razujzdanost. Če stopimo verh glavnega griča, ki se še dan danes kapitol imenuje, se razprostre pred našimi očmi nezmerno mesto, ki je kdaj imelo čez 4 milijone prebivavcov. Nič na svetu ni enako številu njih poslopij, tempelnov in njih lepotij. Bilo je okoli 2000 hiš, pa ne hiš, kakoršne so navadno po zdanjih mestih, ampak vsaka sama zase je bila, kakor so zdaj cesarske poslopja. Hiša od hiše je bila ločena in vsaka posebej podobna malemu mestu. Pri slednji so bili veliki prostori za sprehajališča, mostovža

bogato ozaljšane, toplice, veliki in umetno napravljeni verti. Tudi krajev za razveseljevanja se jim ni manjkalo. Bilo je tačas v Rimu čez 8000 očitnih toplic, bile so očitne zidanja, kjer se je poželjivosti in poživinjeni natori streglo; bilo je več gledišč tako velikih, da je v vsakem po 100 tavžent gledavcov prostor imelo; ni bilo pa najti nikjer ne bolnišnic za uboge in sirotne, ne podstrešij za ptujce. In pogledjte zapravljivosti, kakoršne svet ne pomni, vse te velike in krasne zidanja veli cesar Neron skrivé zažgati samo iz radovednosti, kako je moglo kdaj mesto Troja goreti, in si potem sozida poslopje, v katerem se je čistega zlata in srebra vse bliskalo, in krog katerega so bili okoli in okoli nar lepši gaji, cveteče in duhteče loke, jezera in lovski logi. — Tako pripoveduje pisavec Aureli Viktor.

b) Zapravljivost pa ni bila samo v vnanjem, ampak tudi v notranjem. — Kdor je šel v hišo bogatinov, je srečal, preden je do Gospoda prišel, na tavžente sužnjih, ki so čez dan Gospodovega povelja čakali, po noči pa zaperti bili po ječah. Ljudje nižega stanú, ki so se po ulicah mesta gnjetli, so spali čez noč, kjer jim je bilo mogoče; po dnevu pa so bili v glediščih, ali po krajih natakneni, kjer so se nesramnosti vganjale. Imeli so sploh le dve potrebi, namreč: žertje in igre. Izbe bogatih so bile vse s škerlatom preprežene, ter z zlatom in srebrom vdelane. Od Cicerona, ki je po šegi tistih časov prav zmerno živel, se bere, da je kupil mizo, ki je komaj 12,000 gld. veljala; in Juli Cêzar je imel dve mizi, ki ste po 120 tavžent gold. veljale in se je v čisto zlatem vozu k očitnim igram vozil. Mestnjani, ki je za nar bolj revnega veljal, je še več milijonov premogel. Od drugega, ki je za bogatega slovel, se bere, da je ne le vse svoje pognal, temuč je še 41 milijonov dolga zapustil; spet drug, ko je svoje dohodke preštel in vidil, da mu na leto nič več, kakor 125 tavžent ne ostane, je šel in se s strupom končal, ker si ž njimi ni upal izhajati. — Vse te nezmerne potrate so bile zgoli v razžaljenje božje, vse te zapravljivosti v službo satana namenjene. V Rimu je imel peklenska hudoba svoj glavni sedež, svoje tempeljne, svoje nebesa. Zato se tudi ni cuditi, če so Rimljani iz te razujzdanosti še v neusmiljenost in kervi-

željnost zašli, ki se je očitno v glediščih in doma kazala. Imeli so gledišča na velikem prostoru in okroglo sozidane, kjer je bil sedež verh sedeža postavljen, in pod sedeži so bili železne kleti, kamor so divje zveri zaperali. Precej, kjer se je notri hodilo, je bil oltar postavljen, kjer so ljudi klali in darovali, in temu oltarju nasprot je imel cesar svoj sedež. Sužnji, kateri so bili vselej sprot za boj z zverinami namenjeni, so pred začetkom boja cesarja morali pozdravljati, in kadar jim je bilo znamnje dano, so planili z zvermi skup, in se tako dolgo z njimi borili, dokler so bili raztergani; in nad tako grozovitnostjo so se Rimljani do sitega nasmejali in napasli. Tako je toraj mehkuzni Rim spoštoval človeško življenje. In pri takem gledanju niso bili samo odraseni, ampak tudi otroci, ne samo možki, ampak tudi žene in dekleta, ne samo ljudstvo, ampak tudi cesarski služabniki in cesar sam pričujoči. V 123 dneh je cesar Trajan 5000 takih iger napravil, kjer je bilo ravno toliko ubogih sužnov od zverin neusmiljeno razmesarjenih. Tako grozovito in neusmiljeno pa niso le s sužnji ravnali, ampak tudi z domačo družino, z ženami in otroci. Žena ni bila pomočnica moža, ampak le sužnja njegova, s katero je storil, kar je hotel. Smel jo je, če mu je bilo všeč, prodati, zamenjati, ali izposoditi. Svojega otroka je smel oče umoriti, zavreči, izpostaviti ali zverinam dati. Vse to ste postava in njih vera pripustile. Vidite, ljudem se ni prizanašalo; ali leva, tигра, volka, medveda itd. umoriti, to pa je bilo v njih postavah ostro prepovedano. Kako, ljubi moji, li morebiti kje človeško serce, ki bi se ne vzdigovalo o premissljevanji takih strašnih grozovitnost? Kdo bi verjel, da se je v stanu človek, ta božja podoba, tako deleč zmotiti, da je hujši od ljutih tigrov in leopardov? Da, če to preudarimo, potlej, potlej, pravim, bomo še le blagor spoznali, ki jih je keršanstvo prineslo vesoljnemu svetu. Če to preudarjamo, bomo še le spoznali, kaj je sv. Petra in Pavla tolikanj proti Rimu gnalo. — Zato poglejmo, kakošno je v Rimu po njih prirodu!

2. Iz apostoljskega djanja nam je znano, da je sv. Peter okoli 10ga leta po Kristusovi smerti v Rim prišel, in je ondi svoj sedež postavil, ter vižal vso cerkev, kjer je tudi cesar svoj sedež imel in vladal vesoljni svet. Tudi sv. Pavel govori

v vseh svojih pismih, kako da hrepení Rim viditi in tam pridigovati, dokler je spolnjeno njegovo hrepenenje. Kako vse drugačno pa je v Rimu, kadar ta dva podereta molikovavske tempeljne, in oltarje postavita pravemu Bogu! Zapravljivost se umika keršanskemu uboštvu, in grozovitnost kerščanski ljubezni.

a) Viditi je bilo keršansko uboštvu. Kristjani niso Rima začeli drugače zidati, kakoršen je bil, temuč so se umaknili s prvega v podzemeljske hrame in luknje, do kakoršnih prebivališč še zdaj večkrat prikopajo. Tu so stanovali, kakor v grobéh, skriti pred sovražnimi nejeverniki, in iz teh podzemeljskih stanovališč ima keršanstvo zbuditi se k novemu življenju, kakor se je Kristus obudil iz svojega groba. — V notranjem teh keršanskih stanovanj pa ni bilo nič potratljivega; zakaj umeli so nauk Kristusov: „Blagor ubogim v duhu!“ Umeli njegov zgled, ki je bil rojen v revščini, je živel v revščini, in umerl v revščini. Umeli so nauk, ki jim ga je zgled sv. Petra označeval, ki je brez mavhe, brez denarjev in palice k njim prišel, in se vender ne le tega mesta, ampak vsega sveta hotel polastiti. Saj veste, kako so prvi kristjani vse svoje premoženje k nogam apostelnov prinašali in vse med sabo delili. Med tem, ko so nejeverni Rimljani mehkuznosti in poželnosti stregli, so kristjani terpljenja, bolečine, martre, da, zgubo svojega življenja pod nič cenili, ker so upanje imeli, doseči boljše, srečniše življenje. In kako je zamoglo to drugače biti, ker so se ravno tega od sv. Petra naučili? Simon, čarovec s priimkom, je namreč sv. Petru denarjev ponudil, da bi mu bil dal moč čudeže delati. Ko mu pa sv. Peter to ostro odreče, je hotel Simon svoje krive nauke pred cesarjem in ljudstvom s tem verjetno storiti, da se je s pomočjo hudobnih duhov nakviško vzdignil. Ali sv. Peter po kratki molitvi hudobam zapove odstopiti, in goljufni Simon pade na tla in si kosti polomi. — Kakor je pa sv. Peter premoženje tega svetá maló cenil, tako malo mu je bilo tudi za življenje, kedar je to tirjala božja cast. — Ravno ta prigodba s Simonom je bila kriva, da mu je cesar Neron začel po življenji streči. S solzami v

očeh ga prosijo kristjani, naj od tod zbeži. Ko pa pride do mestnih vrat, ga sreča Kristus s težkim križem obložen. Peter ga vpraša: Gospod! kam greš? In on mu reče: „Grem v mesto, da se bom dal še enkrat križati“. Sv. Peter umé te besede Kristusove, se verne nazaj v mesto, kjer je bil kmalo vjét in k smerti na križu obsojen. Le to gnado si je izprosil, da je bil s proti zemlji obrnjeno glavo križan, ker se je nevrednega spoznal, tako na križu umreti, kakor je umerl njegov učenik. — In sv. Pavel, ko je po vseh tih prestalih nadlogah, ktere Kološanom popisuje, poslednjič v Rim prišel, je bil s sv. Petrom vred v ječo veržen in potem ob glavo djan. — To se je godilo v 67. ali 68. letu po Kristusovem rojstvu. b) Ta zgled pervakov zmed apostelnov je vnel enake želje po terpljenji in po marterstvu serca vseh kristjanov, in kolikor bolj so jih preganjali, toliko bolj so se ne le med sebo ljubili, ampak so tudi nar večo ljubezen skazovali svojim sovražnikom in morivcom. Pred očmi jim je bila zapoved Kristusova: „Ne bojte se teh, ki teló umoré, duše pa umoriti ne morejo; ampak bojite se velikoveč tistega, ki dušo in teló pogubi v pekel“. Oni niso spolnovali le besed: „Ljubite se med sebo, kakor sem jaz vas ljubil; zakaj na tem vas bodo ljudje spoznali, da ste moji učenci, če se med sebo ljubite“; spolnovali so tudi njegovo povelje: „Ljubite svoje sovražnike, storite dobro tem, ki vas sovražijo, in molite za nje, ki vas preganjajo“ — kakor je on sam storil, umirajoč na križu, rekoč: „Oče odpusti jim, saj ne vedó, kaj delajo“. — Keršanska mati ni bila več sužnja, ampak ljubljena, zvesta tovaršica in pomočnica svojega moža; otrok nič več prepuščen sirovosti grozovitnega rodnika, ampak zročen milemu varstvu svojega očeta. Hlapec in dekla nista bila kakor živina, v jarm vpregana, do kerví ranjena, ali še umorjena. — Vse te spremembé je naredilo keršanstvo, dokler je bilo prestvarjeno vse obličje zemlje. In vogelni kamen k temu sta postavila sv. apostelna Peter in Pavel.

S k l e p.

S čim drugim hočem toraj svoje govorjenje v dan današnjih prekucijah, ki se spet znovič v Petrov prestol zale-

tavajo, da bi udarili Pastirja in razkropili njegove ovce, skleniti, kakor s preserčno molitevjo do teh apostelnov. „O Bog, kateri si današnji dan z mučenstvom svojih apostelnov Petra in Pavla posvetil, dodeli nam na njuno priprošnjo, da tvoja sv. cerkev spet mir zadobi, da nas bo, pred vsemi sovražniki varna, pod bladnim krilom svojih perut srečno vodila in kdaj k tebi pripeljala! Amen.

Pridiga za 6. pobinkošno nedeljo.

(Od božjega blagoslova ali žegna; gov. J. A.)

„Jezus je vzel sedmere kruhe, in je zahvalil, ter razlomil in dal svojim učencem, da bi predložili“. (Mark. 8, 6.)

V v o d.

Tako lepo še nikoli noben učenik ni učil, kakor Jezus; in ker je svoje lepe nauke tudi s svojimi lastnimi zgledi in čudeži poterdoval, ga je ljudstvo tako zlo obrajtalo, da je vse za njim vrelo, in dostikrat je bilo štiri do pet tavžent ljudi okoli njega zbranih. Nekterikrat se je clo prigodilo, da so ljudje od same želje Jezusa slišati, na jed in pijačo pozabili, in v nevarnost prišli, od lakote konec vzeti, ko bi Jezus na čudno vižo ne bil pomagal. Tak izgled nam tudi današnje evangelje pové. Da bi nam pač ta prigodba tudi naše sercé omečila! Premislimo torej bolj natanko to prigodbo, in vzmimo si iz nje tiste nauke, ki so v našo tolažbo, v naše podučenje in boljšanje v evangelji zapopadeni. Mnogoteri so ti nauki, in zmed teh mnogoterih naukov vam hočem danes posebno enega pred oči postaviti in na serce položiti, vas nagibati, ga tudi spolnovati, da vam bo evangelje tako v prid. Srečnih gotovo je bilo tistih štir tavžent ljudi, ki so v potrebi nasiteni bili. Srečni smo tudi mi, če svoj vsakdanji kruh najdemo. „Kaj nam je torej storiti, de bo Bog tudi nas požegnal, in vsakdanji kruh nam dal?“ To bomo danes premišljevali, pripravite se!

Razlaga

1. Kdor vsakdanji kruh od Boga imeti hoče, mora pridno delati in dolžnosti svojega stanú spolnovati; zakaj kdor ne dela, pravi sv. pismo, naj tudi ne jé. Lenuhi in zanikerniki naj le pomankanje terpé! Saj sami tako imeti hočejo. Pa tega danes še govoriti nočem, saj se to samo zastopi, da lenuhi pridejo v revščino. — Zraven tega, da tisti, kateri vsakdanji kruh od Boga imeti hoče, pridno dela, si mora tudi prizadevati, da si vsakdanji kruh z lepim zadržanjem, s pobožnostjo in poštenostjo od Boga prisluži? Zakaj pa je Jezus nasitil 4000 ljudi v njih potrebi? Ali ne zato, ker so ljudje bili, ki so za njim šli; ljudje, ki so veselje imeli, božjo besedo poslušati in jo spolnovati. Naj bi bili pa tisti štiri tavženti ljudi hudobni ljudje, nečistniki, goljufi, tatje, opravlјivci, nevošljivci, lakomniki; ali bi se jih bil Jezus tudi usmilil? Kakor je pa Jezus na zemlji delal, tako dela tudi Bog v nebesih. Kakor je Jezus le dobre ljudi nasitil, tako tudi Bog le pobožnim, poštenim ljudém rad daje vsakdanji kruh. Če pa Bog tudi grešnike nasituje, to le zato stori, da bi se spreobrnili. Če se pa ne spreobernejo, se jim bo še huda godila zavoljo žegna ali blagra, ki so ga od Boga prejemale.

2. Ko je bil Jezus začel priprave delati za jed, in je ukazal množici sesti po tleh, je ljudstvo precej zaupalo in osercilo se. Čeravno je bila množica velika, kruhov pa le sedem in nektare ribice, ljudstvo vendar ni dvomilo nad Jezusovo mogočnostjo, je zaupalo v njega, se je na travo vsedlo in pričakovalo pomoči od Jezusa. O da bi tudi mi vselej tako zaupanje imeli v Boga svojega nebeškega Očeta in v Jezusa Kristusa Njegovega božjega Sina! Nad takim zaupanjem ima Bog veliko dopadanje, in zavoljo takega zaupanja nas Bog nikoli zapustil ne bo. Bog, kateri vsakdan milijonom žival živež daje, gotovo tudi nam vsakdanjega kruha odrekel ne bo, če le mi pravega zaupanja ne zgubimo. Če Bog ktereга človeka zapustí, je gotovo človek tega vselej sam kriv, posebno dostikrat tudi zato, ker ni imel pravega zaupanja do Boga. Kristjan moj! če si tudi v stiskah, in se bojiš, da bi ti vsakdanjega kruha primankovalo, ker slabo vreme žito na

polji pokončati žuga, ali te bolezen pri tvojem zaslužku zadržuje, ali ti kaka nesreča škodo na primoženju naredí; — le nikar maloserčen ne bodi! Nikar ne zgubi zaupanja v Boga, ampak upaj, da, če le hudoben človek nisi, da bi se s svojimi grehi božje gnade nevrednega delal, ti bo Bog na to ali na uno vižo pomagal, da ti vsakdanjega kruha ne bo primankovalo, posebno če še resnično zanj moliš.

3. Ja tudi moliti moramo za vsakdanji kruh, da nam ga ne bo primankovalo. To nas uči Jezus že v Očenašu, ker nam v peti prošnji moliti zapové: „Daj nam danes naš vsakdanji kruh“. Kar nas Jezus v Očenašu uči, to nas uči tudi v današnjem evangelju s svojim lastnim izgledom. Ko je namreč 4000 ljudi nasititi hotel, je molil, in še le na njegovo molitev se je zgodilo čudno pomnoženje kruha in rib. To naj nas prepriča, da vsakdanjega kruha ne bomo prejeli od Boga, če goreče zanj ne molimo. Kdor hoče še več spričevanj za to imeti, naj gleda le na vsakdanjo skušnjo. Veliko je kershanskih družin, katerim vsakdanjega kruha primankuje, in če se bolj na tanko preišče, so to take hiše, kjer le malo in slabo molijo, ali kjer posebno za vsakdanji kruh zaupljivo in pobožno Boga ne prosijo, kakor da bi ga ne dobivali od Boga, ali pa kakor da bi nam ga Bog moral dati, naj zanj prosimo ali ne.

4. Kakor moramo pa za vsakdanji kruh prositi, tako moramo tudi, kadar nam ga Bog da, z gorečo molitevjo se zanj zahvaliti. Jezus, pravi sv. evangelje, je zahvalil; njegova molitev je tedaj nar bolj hvalna molitev. Če je veliko kristjanov, kateri za vsakdanji kruh še prosijo ne, je takih še več, kateri se, če jim ga Bog da, nehvaležni zanj skažejo, se zanj v molitvi serčno ne zahvalijo. Kdo se pa nehvaležnega skaže za dobrote, ki jih je od Boga prejemal, tak ne sme novih dobrot upati. O kristjan, nikoli ne ustani brez hvaljne molitve od mize, nikoli ne vživaj kosca kruha, da bi se Bogú zanj ne zahvalil! Potem te bo Bog z novim žegnom obiskal. Nehvaležnost veliko škoduje.

5. Jezus je nahranil lačno ljudstvo, da so bili vsi nasiteni. Po tem pa, ko so nasiteni bili, so ostanke pobrali in shranili. Spet lep nauk za nas, ki ga moramo spolnovati, da

nam vsakdanjega kruha primankovalo ne bo. Mi ne smemo zapravljivo ravnati z vsakdanjim kruhom, ki nam ga Bog daje, ampak moramo varčni biti z božjimi darovi, da bomo preskerbljeni za vsak dan proti, in da si tudi za čas potrebe kaj prihranimo. Kdor z božjim blagrom varčno ne ravna, mu bo vsakdanjega kruha primankovalo. To se posebno današnji čas pogostoma godí, ker se pri mnogih spolnuje pregovor: Kar dan prinese, pa dan vzame. Jez ne vem, kaj bi naši predniki rekli, ko bi iz grobov ustali, in šli po hišah, ki so nekdanj premožne bile, zdaj pa pomanjkanje terpe, in vidili toliko revežev, ki od hiše do hiše kruha prosijo. Kako je to, da so naši predniki obilno kruha imeli, zdaj pa je toliko siromaštva med nami? To pride od tod, ker so naši predniki varčni bili, zdajni čas pa več ljudi lepe čednosti varčnosti več ne pozná. Otrok v šoli zapravlja za sladkarije krajcarje, ki mu jih oče dá. Mladi fantje kupujejo drage sukna za obleko, kakor gospodje, in zapravlajo dnar po gostivnicah in plesiščih; in žené in dekleta ne porajajo več besed sv. ap. Pavla, kateri verne vseh časov opominja: „Žene naj se v poštenem oblačilu s sramožljivostjo in zderžljivostjo zaljšajo, in ne spletenimi lasmi ali z zlatom, ali z biseri, ali z dragim oblačilom (I. Tim. 2, 9), ampak vse hoče le dopasti, vsaka hoče biti več, kakor je v resnici, in med revnimi in bogatimi, med dekle in gospodinjo ni razločka več. V mladosti gre vsak krajcar za lepo gizdasto obleko, kadar se pa take nečimerne revce postarajo, pomankanje terpijo. Verjamite mi, da med 100 ljudmi, ki zdaj kruha stradajo, jih je komaj 10, da bi svoje revščine sami ne bili krivi, drugih 90 pa zato pomankanje terpe, ker v mladosti niso varčni bili.

S k l e p.

Kar sem ob kratkem povedal, še enkrat ponovim: Pridno delaj! Bodi pobožen in pošten! Zaupaj v Boga! Prosi zvesto v molitvi Boga za vsakdanji kruh! Zahvali se zanj, kadar ti ga Bog dá, in bodi varčen! To stori in nikoli ti kruha ne bo primankovalo. Kdor si je ta nauk k sercu vzel, ta je s pridom poslušal današnje evangelje. — Bog požegnaj naše premišljevanje! Amen.

Pridiga za 7. pobinkošno nedeljo.

(Od velikega daru sv. vere; gov. M. T.)

„Nebeško kraljestvo je podobno zakladu skritemu v njivi“. Mat. 13, 44.

V v o d.

Zbrali ste se, ljubi poslušavci, danes pri tej podružnici, da bi po navadi svojih pobožnih sprednikov devico in marternico ter patrono tukajšnje soseske, sv. Marjeta, počastili. — Sv. Marjeta je bila rojena v Antiohii od Ajdovskih staršev. Ker ji je bila mati kmalu umerla, jo je oče dal v rejo na kmete neki ženi, ki je bila skrivé kristjana, in je toraj tudi svojo rejenko v kerščanski veri izredila. Tako je rastla vsa ponižna, krotka in bogaboječa, dokler jo že precej odrasčeno oče domu vzame. Njeno tiho in sramožljivo življenje, ker si ni hotla ne lepih oblačil omišljati, ne hvaljena in videna biti, ne se po navadi drugih posvetnih hčer možkim nastavlja, se je očetu kmalo začelo čudno zdeti. Misli si: Pa ne, da bi bila Marjeta kristjana! Pred sé jo toraj pokliče in vpraša, če je res mogoče, da bi jo bil kdo tako deleč zmotil. Hči mu odgovori: „Res je, Gospod me je poklical po svojem usmiljenji v kraljestvo, da smem Jezusa imenovati ženina svoje duše“. Na to oče ves ostermi, in ji dopoveduje, koliko grozovitnega terpljenja jo čaka, če ne bo molila bogov domače dežele. Ali serčno mu odgovori: Vere v pravega Boga mi ne more nobeden odvzeti, in za svojega Zveličarja sem pripravljena tudi kri preliti; le to so moje želje, da bi še vi pravega Boga spoznali in molili“. — To govorjenje očeta tako razkaci, da kar k mestnemu poglavarju leti jo zatožiti in izdat. Ko mestni poglavar to zalo in ljubeznjivo devico zagleda, se ves za njo vname, in jo hoče v zakon vzeti, če se le kerščanski veri odpové. Dela ji zlate obljube, obeta veselja, časti in bogastva, ali vse obljube, vse prilizovanje pri njej je zastonj. Zato jo ukaže s šibami raztepsti in z železnimi grebeni po vsem životu raztergati, na to pa v ječo vreči. V ječi po čudeži ozdravljena spet pripeljajo k pogla-

varju, ki jo znovič nagovarja, naj vendar zdaj moli bogove, ker jo toliko ljubijo, da so jo po čudeži ozdravili. Pa ona mu odgovori, da ne mertvi bogovi, ampak sam Sin božji je ta čudež nad njo storil, ker le on dušo grehov, in telo ran reši. Znovič jo velí terpinčiti, z razbeljenim železom žgati, in na zadnje ob glavo djati. Kaj ne, pač blagor ji, da je tako stanovitno ohranila sveto zveličansko vero, za česar voljo na podobah vidite križ v njenih rokah! Blagor ji, da je srečno premagala vse skušnjave pekla, kar pomeni tista kača, ki jo vidite okoli njenega pasú! Vprašam vas, od kod pa ta stanovitnost pri toliko mladi devici? Tako za svojega Boga terpeti, vam odgovorim, zamore le kristjan z živo vero v boljše, prihodnje življenje. Živa vera je tisti zaklad skrit v njivi, vera tisti dragi biser, za katerega voljo moramo vse drugo prodati, da ga kupimo. Stanovitnost sv. Marjete me toraj napeljuje, da naj vam danes razlagam 1) Kako velik dar da je sv. vera, in 2) kolik odgovor da nas za tega velikega daru voljo čaka. — Bodite pripravljeni.

Razlaga.

1. Sv. vera, kristjani! je toliko cenjen dar, da se dobrotljivim nebesom zanj nikoli dosti zahvaliti ne moremo. Če jo premišljamo samo na sebi, nahajamo v njej tisti nepozajeti vir, iz katerega nam dotekajo vse dobrote. Kdo post. bi bil človeku, akoravno mu že njegovo notranje od tega spričevanje daje, gotov porok, da ni le za to dolino solz, ampak za drug kraj ustvarjen, če ne sv. vera? Vera, pravi sv. Avguštin, je tista draga korenina, iz ktere tečejo vsi nebeški sokovi življenja. Vera je tista velika cesta, ktero moramo nastopiti, da pridemo v svoj rojstni kraj, v nebeški Sion. Vera poslednjič je edini pripomoček, da zamoremo Bogu dopasti. Brez nje naj kdo svoje mesó s šibami in jermeni do kerví mesari, si ledja s spokornim pasom prevezuje, se od ljudi loči, in v samotni puščavi sam sebe križa, da, naj terpi vse bolečine marternikov in spričevavcov; brez vere bi bil enak barki na širokem morju, ki je brez sidra, enak bi bil človeku, ki bi vodo nanašal v sod, ki nima dna. — Res so v očéh ljudi dela krivoverca ali nevernika lahko velike.

Post, s katerim svoje ude v sužnosti duha zderží, obilna miloščina, ki jo delí med uboge, tolažbe polne obiskovanja, s kterimi bolnike in jetnike spodbada; vse to in drugo ga dela pred svetom velikega; ali pri Bogu brez vere nima zasluženja; zakaj, „kdor ne veruje, pravi Zveličar, je že sojen, ker ne veruje v ime edinorojenega Sinu božjega. — Kdor pa veruje v Sina, pravi, ima večno življenje“. Kdor toraj ne veruje, je že s tim sodba smerti z neizbrisljivimi čerkami v bukvah božje pravice zanj podpisana. Gorje po tem takem zadolženim krivovercom in nevernikom! Gorjé pa tudi nam, če nas božje usmiljenje bi ne bilo potegnilo iz sence smerti v svojo precudno luč! Kako bi brez nje mogli priti do nebeških vrat, ker se še sicer, ko se ima v veri na tavžente pripomočkov, le s težavo in silo do njih povzdignemo.

Poglejte, tako neprecenljiva gnada je vera že sama na sebi, ker vse časti in zaklade svetá visoko prekosí.

Če pa še okoliščine premišljamo, v kterih sv. vero prejmemo, se moramo čuditi nad ljubeznijo, s ktero nas je vecni Bog ljubil, preden smo ga bili mi ljubili. Dal nam jo je brez vsega našega zasluženja, dal brez ozira na našo gerdo nehvaležnost, dal nam jo pred velikim ševilom takih, kteri bi mu bili v njegovi službi veliko zvestejši memo nas ostali. Le pomislimo, koliko smo sami k temu pripomogli, da nas je sprejel v kardelo izvoljenih Jakopovih otrok, ne pa v trumo sovražnih sinov Ezava. Je bila morebiti tista otrocja hvaležnost tega kriva, ktero mu zdaj skazujemo? O bodi Bogu potoženo? Kaj govorim od naše hvaležnosti, ker je Bog, še preden nas je poklical v življenje, sprevidil, da nam bo luč, ki bi nam imela pot proti nebesom kazati, le široko cesto pogubljenja razsvellovala! Previdil je, da kolikor več nam bo dal spoznanja, toliko bolj bomo Njegovo gospostvo zasramovali, in nečast delali Njegovemu imenu. Previdil je, da bomo vse svoje telesne ude in dušne moči v Njegovo razžaljenje obračali, da bodo naše serca polne nevoščljivosti, naše oči ognjišče nečistosti, naš jezik poln lažnjivost, zvijač in pohujšanja, in naše roke vse s krivicami okervavljene. Previdil je, da bodo dobrote Njegovih rok za nas ostre pušice, ki jih bomo v Njegovo očetovsko serce prožili. Vedel je, da

bomo pripomočke zveličanja, ki bi imeli zdravila biti našim bolnim dušam, iz hudobije sami sebi v strup sprenarejali, ki nam bo smertne rane zadajal; da bomo sv. zakramente zavoljo nevrednega prejemanja sami sebi spremenjali v studence božje jeze. Sprevidil je, da bomo ukljub vsemu svarjenju in opominovanju pridgarjev in spovednikov zmiraj terdovratni grešniki Noetovih časov ostali, in se k Njegovemu prizanašanju do konca svojega pogubljenja posmehovali. — Vidite, vse to je bilo Bogu znano od vekomaj, in vendar se Njegova ljubezen do nas ni v sovraštvo spremenila. — Da, še več! to gnado nam je skazal pred milijoni in milijoni drugih, ki so od začetka svetá do zdaj živeli, in ki bi mu bili veliko bolj goreče služili, če bi jim bila ta luč resnice z nebes prisvetila, kakor mu pa mi služimo. Ko bi se bili pri prebivavcih Tira in Sidona toliki čudeži godili, kolikoršni so se pri nas godili in se še godé; ako bi bil Bog toliko nevernikov, ki gredó zdaj svojemu pogubljenju naprot, izlekel iz tame, kakor je z nami storil; ali ni misliti, da bi bilo njihovo življenje vse pobožniše od našega? Že zdaj, ko druge postave ne poznajo, razumnatorne, se pri njih nahaja sovraštvo in stud do marsikterih hudobij, ki se kristjanom zdé mala reč. Kaj bi se še le zgodilo, ko bi bila luč od zgoraj njihovi um razsvetlila, in bi bila gnada božja na pomoč prišla njih slabosti?! Ali božja modrost in previdnost je, ktero moramo na kolenih moliti, in se ji kakor sinovi praha zahvaliti, da nismo med številom nesrečnih narodov, ki so od božjega prekletstva udarjeni, ker so ali aposteljne, ali pa njih naslednike preganjali, ali si pa sami s svojimi grehi toliko nesrečo nakopali.

Tu, ljubi moji! se ne morem zderžati, da bi iz občudenja z aposteljnom ne klical: „O globočina bogastva modrosti in spoznanja božjega! Kako nezapopadljive so Njegove sodbe, in neizvedljive Njegove pota!“ Pa tudi se ne morem zderžati, da bi vas ne opominjal po aposteljnovem povelji: „Hvalite Gospoda, zakaj On je dober, in v večnost sega Njegovo usmiljenje!“ Hvalimo stvarnika nebes in zemlje, da smo te gnade deležni, v pravi veri rojenim in zrejenim biti brez vsega lastnega zaslužnja, da, še celo v spoznanji svoje nevrednosti zavoljo zasramovanja in taptanja Njegovih zapoved

Kolikorkrat stopimo na prag hiše božje, kjer oznanovati slišimo besede večnega življenja, tolikrat pojmo z Davidom hvaljno pesem, rekoč: „Gospodove usmiljenosti bom prepeval na večne čase“. (Ps. 88, 2.)

Kakor smo pa dolžni, Bogu zavoljo daru sv. vere hvalni biti, tako tudi ne smemo pozabiti, kolik odgovor nas čaka, če po njej živeli ne bomo.

2. Ni nam dvomiti, da je naše zadržanje v božjih očéh toliko večje kazni vredno, in greh, ki ga storimo, toliko večji, kolikor več pripomočkov imamo, da lažje dobro storimo in se hudega varujemo. „Mi moramo dobro premisliti, pravi sv. Gregor papež, da naš odgovor pred Bogom raste po meri gnad, ki so nam podeljene, in po tej meri prejetih gnad nam je tudi po smerti ostrejša sodba prihranjena“. Ravno tako je Zveličar učil v priliki od tistega hlapca, ki Gospodovo voljo vé, pa je ne spolni, in pravi: „ta bo hujše tepen“. In Judom je zavoljo njih terdovratnosti rekel: „Ako bi prišel ne bil, in bi jim ne bil govoril, bi greha ne imeli; zdaj pa nimajo izgovora zavoljo svojega greha“, in vender sovražijo mene in mojega Očeta“. (Jan. 15.) S temi besedami je hotel Kristus reči, da ravno te posebne gnade, ktere jim je skazal, in čudeži, ki jih je vpričo njih delal, bodo podpisali sodbo njih pogubljenja. Po tem takem, kaj se bo godilo s toliko kristjani, ki so na ime križanega kerščeni, njih življenje pa je življenje sužnih satana? Bodo li imeli kakošen izgovor? Kdo bo zamogel reči, da ni bil podučen v dolžnostih svojega stanú, ker so vam jih na drobno razlagali starši, pridigarji in spovedniki; slišali ste jih brati iz evangelja in drugih kerščanskih bukev, ali bi jih bili morebiti lahko brali sami. Če ste bili tako nesrečni, da ste v greh padli, in se ločili od čede Kristusove, imeli ste dobre, skerbne pastirje, ki so po vseh krajih za vami hodili, za vami klicali in vas povsod iskali, da bi vas bili spet nazaj prinesli v Kristusov hlev. Ste žalostni, skušani in nadlegovani od sveta, mesa in hudobe, imate prijatle, ki vas tolažijo, svetovavce, ki vas pazljive storé na zanjke hudobnega duha, vodnike, ki vam od deleč naprot molé svoje dobrotljive roké; hiše božje, kjer potožite bolečine svojega serca usmiljenim nebesom. Ste slabi in omahljivi, za-

čnete pešati na potu proti nebesom, imate v zakramentu sv. Rešnjega Telesa jed močnih, kruh okrepčanja v večno življenje, v katerem vse zamorete. Ste bolni, ali že blizu smerti in groba, imate pomočnike, ki vas učé poterpežljivosti, služabnike Gospodove, ki vam stojé na strani in delé sv. zakramente umirajočih, da vas z močjó in serčnostjo navdajo za poslednji boj življenja. Z malo besedami: Napadejo naj vas težave, ktere koli, in vam prolé sovražniki, kakoršnikoli, zoper vse ste z močnim orožjem sv. vere zavarovani, da zamorete zveličati svoje duše.

Če pa vsi ti pripomočki v zveličanje ne bodo pri nas nič zalegli, s čim se bomo pri sodbi izgovarjali? Ali bo morebiti pred Bogom kaj pomagalo, če porečemo, da so drugi tudi tako živeli, in zato še mi nismo mogli drugače, kakor je bila šega svetá? Pa, naj bo tudi svet v svojih šegah in razvadah spriden, kakor je bil ob Noetovem času, vendar ima Gospod še povsod svoje zveste služabnike, ki bodo s svojimi lepimi zgledi hudobije in pregrehe svojih časov sodili. Vsaki stan ima še svoje pravične in svete. Vojaški stan bo imel svoje Jozuete, zakonski svoje Tobije, deviški svoje Agate in Marjete, duhovski svoje Caharije, udovski svoje Ane, dvorniki bodo imeli svoje Daniele in Estre, rokodelci svoje Jožefe, kmečki svoje Izidore pokazati. In če prav večina druge družali pred Balom vklanja svoje kolena, je še zmiraj kje kakšen goreč Elija, ki Stvarnika nebes in zemlje spozna in moli. Nak — ni še čednost iz sveta popolnoma pregnana, in kdor le hoče odpreti svoje oči, bo še povsod vidil svetle luči, ki so postavljene v hiši Gospodovi. Sodnik nas bo po tem takem vprašal, zakaj smo z grešniki, ne pa s pravičnimi vlekli; — zakaj smo bili s požrešniki požrešni, ne pa s treznimi trezni, zakaj z nesramnimi nesramni, ne pa s sramožljivimi sramožljivi, zakaj z jezni jezni, ne pa s poterpežljivimi poterpežljivi, zakaj smo se z maščevavnimi maščevali, ne pa s krotkimi poterpeli itd. Nič, celo nič nima grešnik, s čimur bi zamogel svoje hudobije pred Bogom zmanjševati ali izgovarjati. Neverci in krivoverni vendar lahko porečejo: Gospod! preroki, ktere sem slišal, so bili zgoli lažniki in goljufi. Ti si mi sicer rekel, da jih bom na njih sadu spoznal; ali njih zvijača

je bila prevelika, moje spoznanje pa preslabo, da bi bil dobro zamogel vselej od hudega ločiti. — Kar pa kristjane zadene, bomo morali v svojo nesrečo spoznati in reči: „Da, Gospod, mi smo bili v resnicah sv. vere dosti podučeni; spoznali smo tvojo luč, pa smo bolj tamo, kakor luč ljubili. Vedeli smo, da lakomniki, ki imajo svoje serce le v posvetnem blagu in kakor kerti le po persti rijejo, prešeštniki in drugi grešniki ne bodo imeli deleža v Tvojem kraljestvu. Malopridni hlapci smo bili, ki smo Tvojo voljo dobro vedeli, pa je vendar le ne spolnovali. Zato, o Gospod, sodi nas brez usmiljenja, sodi po vsi pravičnosti svoje jeze! In tako se bodo spolnile nad nami besede apostelnove, da bi bilo namreč bolje za nas, če bi nikoli ne bili spoznali pota pravičnosti, ker smo vendar pri vsem tem spoznanji enake hudobije doprinašali, kakor oslepljeni neverniki.

S k l e p.

Pomnimo, rečem k sklepu, Jezusovo očitiranje tistim mestom, kjer se je nar več njegovih čudežev zgodilo, pa se niso spokorile. Rekel jim je in tudi nam po njih govori: „Gorjé tebi, Korocajn! gorjé tebi, Betzajda! zakaj ako bi se bili v Tiru in v Sidonu godili čudeži, kateri so se pri vas godili, bi se bili zdavnej v rasovniku in v pepelu pokorili. Pa vam tudi povem: Tiru in Sidonu bo ložej sodni dan, kakor vam. In ti Kafarnavm! ali se boš do neba povzdignil? V pekel boš pahnjen; zakaj, ako bi se bili v Sodomi godili čudeži, kateri so se v tebi godili, bi bila še do današnjega dne ostala. Pa vam tudi povem, da bo Sodomski zemlji ložej sodnji dan, kakor tebi“. (Mt. 11, 21 — 24.) Zato nam bodi sv. vera nar drajši zaklad, nar drajši biser, katerega si odvzeti ne dajmo, naj nam še lahko zasramovanje in zaničevanje proti. Po zgledu sv. device in marternice Marjete hočemo rajše kri in življenje, serce iz telesa, kakor pa vero iz serca dati. Tako konec svojih dni lahko s sv. Pavlom porečemo: „Dober boj sem bojeval, svoj tek dokončal, in vero ohranil“. Amen.

Pridiga za 8. pobinkošno nedeljo.

(Miloščina podlaga časne in večne sreče; gov. M. T.)

„Delajte si prijatle z zapeljivim mamonom, da Vas, kedar obnemagate, vzamejo v večne stanovanlišča“. (Luk. 16, 9.)

V v o d.

Sv. evangelist Lukež nam pripoveduje, da je nek imeniten mož, ki je bil tudi ud Judovske shodnice, Jezusa sabotni dan v gostje povabil. Jezus je prišel, in tudi več Farizejev je bilo povabljenih, da bi bili prežali na njegovo govorjenje in djanje. Pri tej priložnosti je ozdravil vodeničnega, in ker so se farizeji spodtikali, da je kaj takega saboten praznik storil, jim je pokazal, da ni človek zavoljo praznika, ampak praznik zavoljo človeka ustvarjen, in da so dela kerščanske ljubezni imenitniše, kakor praznični dnevi. Povedal jim je še priliko od slepca, da namreč, če slepec slepca vodi, oba v jamo padeta, ter jih od pezdera v plujem in od bruna v lastnem očesu podučil, da naj vsak nar poprej nase gleda, potem še le boljša življenje svojega bližnjega. Na to so mu spet Farizeji očitali, da se s cestninarji in grešniki pečā, in ž njimi jé in pije, kar jim je overgel v prilikah od zgubljenega groša, od zgubljene ovce, zavoljo ktere pastir vseh 99 popustí in tako dolgo za njo hodi, dokler je ne najde, in od zgubljenega pa spet najdenega sinu. Na to jim je še le povedal priliko, ki je v današnjem evangelji. Z njo jih je hotel podučiti, kako mora človek s svojim bogastvom ravnati, da ga tudi v prihodnjem življenji vživa, namreč: tako modro, kakor je krivični hišnik, po tem, ko je bil od gospodarstva odstavljen, da si je pridobil prijatlov, ki bi ga bili vzeli v svoje hiše. Tako tedaj, sklene Kristus svoj poduk, si delajte prijatle z zapeljivim bogastvom, da vas, kedar obnemagate, vzamejo v večne stanovanlišča“. — Ti prijatli pa, ki nas bodo vzeli v večne stanovanlišča, so dela ljubezni, dela usmiljenja in dobrotljivosti, ktere smo dolžni bližnjemu skazovati v njegovih potrebah. Vas k takim delom spodbuditi, bomo toraj danes ob kratkem pre-

mislili, da so dela usmiljenja 1) podstava naše časne sreče, in 2) zastava večnega življenja. — Bog nas razsveti!

Razlaga.

1. Dasiravno bi bilo Bogu mogoče, pozemeljske do-brote med vse ljudi po tej meri razdeliti, kolikor je vsakemu posebej treba; vender je hotel, da eni v pomankanji, drugi v obilnosti, eni v bogastvu, drugi v revščini živé. Božja volja in njegova naredba je tedaj, da je svet z bogatimi in rev-nimi, z zdravimi in bolnimi, s srečnimi in nesrečnimi prebi-vavci napolnjen. Tako je mogoče, da si revni in bogati za-klade za ta in za uni svet pripravljajo. Revni, da s poter-pežljivostjo in z udanostjo v voljo božjo butaro svojih križev prenašajo; bogati pa, da si z ljubeznijo in z usmiljenjem do njih krono časne in večne sreče spletajo. Zakaj, če je kdo ljub Bogu, mu je gotovo nar ljubši tisti, ki ga v njegovih nar lepših lastnostih, v dobrotljivosti in v usmiljenji posnema. Saj ste ravno te lastnosti, ki nebó in zemljo in ves grešni svet pogina varujete. Saj nam je zató dal sercé, ne koščeno ali kamnito, temuč iz mesá in kerví, sercé, ki je k usmi-ljenju rojeno. Skličem se tu na vsakdanjo skušnjo, ki nam terdi besede kralja Davida, ko pravi: „Mlad sem bil in se postaral, pa nisem vidil pravičnega zapuščenega, ali kruha prositi otrok njegovih“. Vprašam vas, ste li kdaj slišali koga tožiti, da je zavoljo dobrih del obožal? Prehodite ves svet od konca do kraja, in vprašujte v potrebah zdihujoče, zakaj da so obožali, in zvedeli bote, da pri tem je bila kakošna prederzna kupčija, pri drugem igranje, pri tretjem zapravljanje in dobra volja, pri četrtem prevzetnost in ošabnost, pri pe-tem dobro življenje itd. krivo njih revščine, in sploh je bil le greh, ki jih je v stiske pahnil, in jim beraško palico v roke podal. Nikoli nikjer pa ga ne bote dobili, ki bi tožil, da so mu dela keršanske ljubezni revščino in stradanje naklonile. Veliko pobožnih kristjanov je celo bilo, ki so svoje premo-ženje do zadnjega vinarja med uboge razdelili; veliko, ki so zadnji košček kruha z lačnimi delili, še obleko, ki so jo na sebi imeli, slekli, in ž njo nagega reveža odeli. Priče tega

so nam: udova v Sarepti, ki je iz zadnje moke preroku Eliju jed napravila, sv. Gregori papež, sv. Francisek Saleški, sv. Martin, sv. Nikolaj in veliko drugih. In vendar nikjer ne beremo, da bi jih bil zato dobrotljivi Oče nebeški, ki skerbí za červa v prahu, za lilije na polju in ptice pod nebom, kdaj zapustil; — dà, njih premoženje je dostikrat celo s čudeži množil. Kolikrat sami skušamo, da revščina in pomanjkanje prideta v hišo, kjer dobrotljivosti ne poznajo in nočejo od usmiljenja nič vedeti; skušamo, da ravno tiste hiše nar boljše obstojé, kjer sta gospodar in gospodinja dobrotljivih rok; — tako, da božji blagoslov res vidno v taki hiši prebiva.

Tako podučno povest pripoveduje sv. Antoni, veliki škof Florentinski, v svojih zgodovinskih bukvah od Benediktinskega samostana, čegar opat, ali viši, je bil tako dobrih in usmiljenih rok, da ni šel nihče neuslišán iz samostana, naj je imel potrebo še toliko. Pri vsem tem pa si je samostan zmiraj bolj opomogel. Kolikor več je z desnico razdelil, toliko več mu je na levi dohajalo. Po smerti tega višega je bil na njegovo mesto zvoljen drug, ki je pa ravno na nasprotni pot ranjcega svojega sprednika zašel. Noben ptujec ni smel več ondi prenočiti, noben ubožec se ne najesti in za siromake ni bilo odločenega nobenega darú. S takem gospodarstvom je mislil samostan še k večemu bogastvu povzdigniti. Toda že v malo letih je tako obožal, da je ne le poprejšnje bogastvo zginilo, ampak jim je še celo zastran živeža terdo hodilo. Primeri se, da nekega večera poterka na vrata siv starček in vratarja poprosi prenočevanja in podstrešja. Vratar se mu izgovarja in toži nad ubožtvom, v katero je samostan pri vsi varčnosti v malo letih prišel. Na to mu starček odgovori: „Kjer naj sreča prebiva, ondi morete dve sestri zmiraj skup biti. Te dve sestri ste: Dajte in se bo tudi vam dalo. Vi pa ste prvo pregnali; druga pa, ker se od te noče ločiti, je sama za njo zbežala. Pokličite toraj nazaj prvo, in za njo se bo še druga vernila“. Na to starček zgine, bil je namreč, pravi sv. Antoni, angelj božji. To čudno prikazen in ta nauk razodene vratar svojemu višemu. Kakor berž je potlej začel viši svojega rajncega sprednika v

delih ljubezni in usmiljenja posnemati, se je z dobrimi deli vred tudi poprejšnje bogastvo spet povernilo.

Poglejte tedaj, kako resnične so besede sv. pisma v bukvah pregovorov: „Kdor daje ubogemu, ne bo v potrebi, kdor pa zasramuje prosečega, bo pomanjkanje terpel“; in drugod: „Dobrotnik bo z blagoslovom napolnjen, in kdor obilno daje, tudi prejema obilno“. In Kristus nam veli: „Dajte in se vam bo dalo;“ — polno, z verhom in natlačeno mero, in ravno tako vam bodo dali v vaše naročje. S kakoršno mero merite, s tako se vam bo nazaj merilo. Zato sv. Ciprijan tako le svetuje: „Če se bojiš, da bi zavoljo miloščine na svojem blagu in na premoženji kakove škode ne terpel, ta strah le odloži, ker te jez ravno od nasprotnega zagotavljam, zakaj sv. Duh govori: „Kdor daje ubogim, ne bo nikoli pomanjkanja terpel“. Iz tega vidite, naj premišljujemo svoje skušnje, ali prebiramo zgodbe in zglede vseh časov, ali sveta iščemo v sv. pismu, vse nam enoglasno pridiguje in terdi, da so dela usmiljenja podstava naše časne sreče.

2. Toda za kristjana, ki veruje v prihodnje življenje, povernjenje njegovih dobrih del na tem svetu ne more biti edini spodbadek k dobrodelnosti. Če bi mu bile že na tem svetu vse dobre dela povernjene, bi po smrti plačila zanje ne imel pričakovati, in kedar bi pred sodnika stopil, bi mu ne imel ničesar pokazati. Že Kristus je rekel: „Če posojete tem, kateri tudi vam posojujejo, in od katerih prejeti mislite, li kaj več storite, kakor nejeverniki“? Tedaj je dolžnost kristjana, da dobro dela tudi takrat, kedar se ne more na tem svetu nobenega plačila nadjati. Tudi je gotovo, da marsikak lačen siromak, ki v stergani obleki od hiše do hiše kruha prosi; slep revež, ki sedi ob potu, in memogredoče s svojimi prošnjami nadleguje; hrom ubožec, ki te v božjem imenu za dar nagovarja, zapuščena reva, ki se prositi sramuje: — gotovo je, pravim, da se od takih ne moreš ničesar nadjati, in da so ti dostikrat nehvaležni in zapravljivi plačniki, tako, da bi, kdor bi dan danes na vse to gledal, nikomur ne pomagal. Ali kerščanska ljubezen je vésoljna, ona tega razločka ne pozna, in je dobrotljiva in usmiljena do vseh. Spominja se besed sv. Krizostoma, ki pravi: „Vidiš koga v stiski, Kristus

je, katerega vidiš terpeti; on terpi lakoto, on terpi žejo. Kristus te prosi, on, ki ti sodnji dan poreče: „Kar ste storili nar manjšemu zmed svojih bratov, to tako sprejem, kakor bi bili meni storili“. In sv. Avgustin pravi: „Jezus Kristus je, ki pred našimi vratmi vpije: „Oh, prosim, za božjo voljo prosim!“ On nam tako rekoč govori: „Pomisli, človek, da sem jez, ki le kaj malega od tebe hočem; jez, ki sem zate svojo kri prelil, te prosim pokrepčevavnega požirka; jez ki sem se v duhovno jed zate dal, te prosim grizljivega kruha“. Kaka čast zame, da me vrednega spoznaš, iz moje proti tebi tolikanj zadolžene roke dar sprejeti! — Vse, kar imam, vse kar zamorem, vse, kar sem in kar bom, kri in življenje, bi mogel z veseljem dati, ker mi obljubiš po smerti za to dati brezimno plačilo v nebesih“.

To premišljevalsi zdihuje sv. Krizostom: „Kolika nespa-met je, ondi puščati svoje premoženje, od kodar moraš proč iti, in ga ne tje pošiljati, kamor ti je iti! Pošiljaj ga tedaj tje, kjer imaš svoj dom!“ — Poglej, koliko izdajaš, da si hišo sozidaš, katero boš moral kmali kmali zapustiti za vselej. Kako težko pa te stane, le kaj malega iz rok spustiti, da bi sebi in svojim vsem sozidal hišo, kjer vam je na večno ostati! Kako marsikter jetnik bi rad dal vse svoje premoženje, da bi bil le izpuščen, akoravno ne ve, da so mu morebiti, kakor roži, le še kratki dnevi odločeni! Ti pa še premišljaš, kaj malega dati, da bi si gotovo, in prostost otrok božjih v nebesih pridobil? — Po tem takem hočeš, da bi svojim čisto vse zapustil, sam pa nag v večnost šel? Veš, da kar si jim s trdom in težavami pridobil, bodo oni nehvaležno zapravljali, na ranjcega očeta pa in na ranjco mater bodo kmali pozabili. Spominjaj se toraj besed kraljevega preroka: „Pač zastonj se človek tolaži, ter zbira in grabi zaklade, pa ne vé komú? Le eno reč veš, in ta je: Tisti, katerim jih boš ti zapustil, jih bodo morali tudi zapustiti, kakor ti. In če potlej še oni v večnosti nič več ne najdejo, kakor ti; o potlej si v resnici zase in zanje slabo skerbel. „Zročuj toraj, te opominja sv. Ciprijan, Bogu dedščino svojih otrok; boljšega varha jim pač nikakor nisi v stanu dobil!“ — Poglej! bogatinec, od katerega Kristus v sv. evangelji pripoveduje, nam je žalosten

zgled besed sv. Jakopa, ki pravi: „Sodba brez usmiljenja čaka tega, ki ni usmiljenja skazoval“. V peklu zdihuje od strašne žeje in prosi Lazara v Abrahamovem naročji, naj bi vsaj perst pomocil in kanil kapljo vode na njegov jezik, ker terpi neizrekljivo žejo, in poprej mu še drobtinec, ki so od mize padale, ni privoščil! Zato mu Abraham odgovori, da je dobro prejemal že v življenji in da je med pogubljenimi in zveličanimi toliko razpor in prepad, da nihče od tam gori, in od gori nihče tje ne more. Tako je tedaj tudi iz tega očitno, da so dela usmiljenja ne le podstava časne sreče, ampak tudi zastava večnega življenja. „Delajmo toraj dobro, vas opominjam z besedami sv. Pavla, dokler čas imamo, ker prišla bo noč, ko nihče več delati ne bo mogel, da bomo v svojem času tudi želi neprenehama“.

S k l e p.

Kolika tolažba za kristjana na smertni postelji, ko mu vest pravi, koliko lačnih je nasitil, žejnih napojil, nagih oblekel, v potrebah zdihujočim pomagal, in koliko britkih solz jokajočim obrisal, kolika tolažba zanj, kedar se spomni, da so te dela ljubezni tisti prijatli, ki ga bodo vzeli v večne stanovališče. In gotovo je, kar sv. Hieronim pravi: „Veliko sem že slišal in veliko sem bral; vender pa še nisem ne bral ne slišal, da bi bil tisti nesrečne smerti umerl, ki je dobro delal, ker tak ima veliko priprošnikov pri Bogu, in nemogoče je, da bi Bog molitve takih ne uslišal“. Amen.

Pridiga za 9. pobinkošno nedeljo.

(Dvojen imeniten dan; gov. J. A.)

„Da bi spoznalo tudi ti, in zlasti ta svoj dan, kar je v tvoj mir! Zdaj pa je skrito pred tvojimi očmi!“ (Luk. 19, 42.)

V v o d.

Resnobne, veliko pomenljive besede smo slišali zdaj in močno ginjen položim evangeljske bukve iz rok, ne pa iz svojega serca. Jezus joka! On, ki na zemlji in v nebesih veselje deli, joka! In zakaj joka? Ali morebiti v duhu čuti, kako ga grozovitno bičajo? Ali morebiti vidi, kako ga sovražniki neusmiljeno slačijo? O vse to On previdi, in k svojemu nebeškemu Očetu kliče: „Oče, ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi! — Ali vsegavedni Odrešenik vidi grenko žalost in britkost, v kateri kervavi pot lije po njegovem sv. obličju? Ali vidi križ, ki so mu ga njegovi sovražniki stesali, da se pred njim zagrozi? Ali že čuti težke kladva, s katerimi mu roke in noge pribijajo. Ali vidi, kako je ranjen in okervavljen med nebom in zemljo na lesu križa razpet? Ali se zato v njegovem nebeškem ocesu sveta solza sveti? — Ne, ne, zato ne! Zveličar svetá z veseljem zadene težek križ na svoje rame, zakaj ljubil nas je do smerti na križu; On ne joka nad sebo, ne nad svojim prihodnjim terpljenjem. — On joka nad Jeruzalemom, On joka nad nesrečnim Sionskim mestom, ki preroke kamnja, in mori tiste, kateri so k njemu poslani; On joka nad Jeruzalemom, ki svojega dneva ni spoznal, in to uro še ne vé, kar mu je v zveličanje. — Grozna misel! Jeruzalem svojega dneva ne spozna! Po tem takem, ljubi moji imajo posamesne mesta svoj dan, cele ljudstva in družine svoj dan, posamesni ljudje svoj dan? Taka je, imajo ga! — Sicer vsegamogočni Bog vse čase in dneve v svoji roki ima; vendar pa sv. pismo en dan imenuje Gospodov dan, spet drugi dan pa človekov dan. In kaj božji Duh s tem hoče reči? Dan človekov je tisti dan, ktereга neskončno dobrotljivi Bog človeku v njegov

mir, t. j. v njegovo zveličanje da; dan, ob katerem grešnik pokoro storiti, in v naročje svojega nebeškega Očeta poverniti se zamore; dan milosti, ljubezni in dobrotljivosti božje, ob katerem nam Gospod nebes in zemlje bližej stoji, in nas s solzami ljubezni prosi: „Grešnik, o da bi vsaj zdaj še spoznal, kar je v tvoje zveličanje, v tvoj večni mir!“

Dan Gospodov pa je tisti dan, ob katerem grešnik nespokorjen v roke pravičnega Boga pade, posebno pa tisti dan jeze in strahu, ob katerem bo pravični sodnik vse grešnike v večno pogubljenje obsodil. — Zato, ljubi moji! je dvojna velika misel, kateri meni danes na tem svetem kraju živo pred mojimi dušnimi očmi stoji; dvojna velika misel, ktero božji duh meni zdaj bolj na tanko razjasniti zapové:

1. Je dan človekov, dan milosti — posluži se ga.
2. Je dan Gospodov, dan pravičnosti in sodbe, boj se ga! Poslušajte!

R a z l a g a.

1. Ako grem gori v nebesa, si tamkej; ako grem doli v globočino morja, si tudi tam; in ko bi z danicnimi perutami zletel, in na kraju morja prebival, me bo tudi tje tvoja roka peljala, in me bo tvoja desnica peljala (ps. 138, 7—10), tako govori sv. Duh po svojem preroku. Gotovo je! Kjerkoli stojimo, stojimo pred tistim, ki je nebo in zemljo stvaril, pred katerim bomo morali enkrat ojster odgovor dajati; povsod nas doseže roka njegove milosti. So pa leta, so dnevi, so ure, so trenutki našega življenja, ktere nam neskončno dobrotljivi Bog posebno daruje, da bi nar popred iskali božjega kraljestva in njegove pravice; da bi spoznali, kar nam je v zveličanje; in taki trenutki razločijo dostikrat časno in večno, kaj bo s človekom. — Le prebiraj sveto pismo, in našel boš poterjeno to resnico.

Zakaj je usmiljeni Bog grešno mesto Ninive in njegove prebivavce uslišal, in jih pogubljenja otel? Zato ker so dan milosti spoznali. Zakaj Bog — tako pripoveduje sv. pismo — je preroku Jonu rekel: Vzdigni se, in pojdi

v veliko mesto Ninive, in oznanuj tam, kar ti jez ukazem oznanovati. In Jona je storil, kakor mu je bilo zapovedano: dan hoda gre notri v mesto, in vpije: „Še 40 dni, in Ninive bodo pokončane!“ Prijatli moji, to so bili dnevi milosti za tisto grešno mesto, to je bil tisti čas, od katerega sv. pismo pravi: „Ob prijetnem času sem te uslišal, in v dan zveličanja sem ti pomagal (II. Kor. 6, 2)“, Zakaj glej, tisti, kateri noče smerti grešnika, ampak da se spokori in živi, je vidil spokorne solzé Ninivljanov, se jih je usmilil in jim prizanesel nesrečo, katero je bil zažugal. — O grešnik, tako tudi jez tebi s tvojim Zveličarjem zakličem, da bi pač tudi ti spoznal, kar je v tvoj mir, kakor so Ninivljani spoznali!

Kdaj je bil kralj David od Boga uslišan, in spet milostljivo sprejet? Zgodovina nam pové: V dan zveličanja, ki mu je bil v spravo dan. To je bila tista ura milosti, v kateri je bil prerok Natan od Boga poslan, da mu je grozovitno umorstvo in prešestvo očital, in ga k pokori spodbudil. — Glej, nesrečni grešnik, ki zavoljo svojih pregreh le s strahom misliš na Boga, glej tukej spet svojo podobo. Če si Davidu podoben v grehu, bodi mu tudi v pokori podoben! Ura milosti ti je morebiti že bila, ti bije morebiti še zdaj, ko slišiš opominjevanje k pokori — poznejši ti morebiti ne bo bila več!

Kdaj, vprašam dalje, kdaj je Magdalena, očitna grešnica v Jeruzalemu, postala Marija? Cerkveni očelje pripovedujejo: Ko je enkrat Zveličar v svoji pridigi na gori s svojimi božjimi ustmi resnobne besede izgovoril: Blagor jim, kateri so čistega serca, ker Boga bodo gledali, se je z milim očesom na veliko grešnico ozerl, in žarki milosti so v njeno grešno serce segli, tako da je bilo veliko omadeževano Magdalenino serce v posvečeno Marijno serce spremenjeno, kateremu je bilo veliko grehov odpusteni, ker je veliko ljubilo. Magdalena je svojo uro spoznala. — Simon, Jonov sin, je trikrat zatajil svojega Gospoda in Učenika — on spozna svojo uro milosti, tisti sveti trenutek, ko je božje okó milo se nanj ozerlo na Kajfovem dvorišču — in Simon postane Peter, poglavar

aposteljnov, na katerega je Odrešenik sveta svojo cerkev zidal, tako da je peklenške vrata ne bodo zmagale. — Dizma, desni razbojnik na križu, je svoje roke v nedolžno človeško kri pomočil, in ravno pravičnosti plačuje svoj dolg. In glej, sramotni les, na katerem je zavoljo svojega hudodelstva visel, mu postane lestva, po kateri je prišel do trona Narvišega. In zakaj? Spoznal je svojo uro, je žalosten svoje oči obrnil proti Jagnjetu božjemu, ki je na Njegovi strani nedolžen kervavel, in je prosil: Gospod spomni se me, kedar prideš v svoje kraljestvo! In usmiljeni Jezus mu odgovori: „Še danes boš z menoj v raj! Savl, preganjavec kristjanov, je ravno na poti v Damask, da bi tudi tam kristjane polovil, in jih zvezane v Jeruzalem pripeljal. Pa neprevidoma ga je luč z neba obsvetila, na zemljo je padel in zaslišal glas: „Savl, Savl! kaj me preganjaš? Ob enem je zasvetila tudi luč gnade božje v njegovo serce; zakaj njegov čas je prišel, njegova ura je vdarila, v kateri je imel postati orodje v božjih rokah razširjevati sveto vero. Savl to uro spozna, in nankrat postane Pavl — zakaj drugi dan sv. pismo od njega že zamore reči: On moli. — Apostel Tomaž enkrat omahuje v veri, in glej, njegova ura bije. Gospod nagnaglomastoji med enajsterimi in reče: Tomaž, vložil svoj perst semkje in pogledaj moje roke; in podaj semkje svojo roko, in položi jo v mojo stran in ne bodi neveren, ampak veren. Moj Gospod in moj Bog! je bil ves odgovor. Tomaž je svojo uro milosti spoznal. Tako je bil Matevž, krivični cestninar iz cestnije v Kristusov noograd zaklican; on sliši glas, in postane apostel. — Cahej, krivični cestninar, na figovem drevesu vidi Jezusa, Davidovega sina, memo iti, in precej potem je prišel v njegovo hišo in v njegovo serce. Njegova ura je prišla, da je tudi imel Abrahamov sin postati, in on jo je spoznal.

Moj kristjan! če hočeš še bolj prepričan biti od te resnice, pogledaj z enim očesom v življenje svetnikov, z drugim pa prehitil nezmerne prostore zveličanskih korov in nebeških duhov. Uprašajte jih milijone marternikov, mili-

jone sv. spoznovavcov, tavžente svetih devic in puščavnikov, kaj jih je večno srečne storilo v nebesih? Kaj je devetim angeljskim korom prostore v nebesih ohranilo, da na vekomej okoli trona trojno-edinega Boga stojé, ko satan in njegovi angeli v peklú večno terpé? Odgovor svetnikov in nebeških duhov je le eden: Zato, ker so svoj dan, ker so svojo uro spoznali. O srečni so vsi, kateri so svoj dan, svojo uro spoznali! Ti pa, ljubi kristjan! si morebiti v pozemelske dobrote in veselja zgubljen, do zdaj svojo uro, uro milosti preslišal. Če je to, te v imenu Jezusa Kristusa prosim, ki je za te na križu umerl, in te je s svojo drago kervjo odrešil: Danes, ko slišiš božji glas, nikar ne vterdi svojega serca; pazi za naprej na-se in na svoje pota, po katerih hodiš; zdaj ti je še božja gnada na ponudbo. Glej, zdaj je tvoja ura, zdaj je tvoj dan, to da morebiti poslednji dan. Danes, jutri, ali v kratkem, se zna ura našega življenja izteči; tvoj dan je potem minil, in začne se

2. veliki, strašni dan Gospodov, ob katerem bomo morali odgovor dajati od vseh dni, ki so naši bili — začne se dan božje pravičnosti in sodbe. Tudi to keršansko resnico nam spričuje zgodovina svetá, zgodovina cerkve božje, od začetka svetá notri do kraja dni. — Bog je pravičen! Te besede stojé že z ognjenimi čerkami zapisane na meču angela, ki je varoval pot v pozemeljski paradiž; Bog je pravičen, ker sta perva dva človeka ljubezen in usmiljenost božjo zaničevala, ki je z Adamom in Evo v paradižu govorila. Bog je pravičen! tako kliče bratomorec Kajn, ki se je potikal po daljnem svetu, omadeževan s kervjo svojega lastnega brata. On ni spoznal svoje ure, ko mu je Bog kakor dober oče zaklical: „Kajn, Kajn, kje je tvoj brat!

Bog je pravičen! — tako oznanujejo valovi vesoljnega potopa; tako oznanuje žvepljeno morje Sodome in Gomore, ker grešniki niso hotli poslušati, ko jih je Bog po Noetu, po angelu in Lotu opominjal. Bog je pravičen! tako pridigujejo vode rudečega morja, ki so terdovratnega Faraona in njegovo divjo vojsko pokorile, med tem ko so Izraelovi otroci v sredi morja po suhem šli, in jim je

voda bila kakor stena na desni in levi. Grozovitni Faraon! tvoja ura je odbila. Bila ti je, ko je Bog po Mojzesu pred tvojim obličjem mnogotere čudeže delal in pokazal, da On je Gospod vojskinih trum, in Bog svojega ljudstva. — Bog je pravičen! to spričuje s skrivnostnim pisanjem maščevavna roka božja, ktera je med tem, ko je grozovitni Baltazar pri veliki gostariji jedel in pil, pisala na steno: Mane, Tekel, Fares! t. j. štel sem, tehtal sem, razdelil sem tvoje kraljestvo in te dal v roke tvojim sovražnikom. On je oskrnil posvečene posode sv. tempelna, bil je k pokori opominjan; to da ni slišal božjega glasú. Zato mora nanagloma s svojim hudobnim življenjem svoje hudodelstva plačati. Še tisto noč je bil umorjen. Bog je pravičen! tako stoka Antijoh na terdi smertni postelji. V velikih bolečinah vpije: Zdaj se spomnim hudobij, ki sem jih v Jeruzalemu storil. Obeta pokoro, zdihuje k Bogu. Pa zastonj! Sv. pismo pravi: Ta hudodelnik je prosil Gospoda, od katerega mu ni bilo usmiljenje odmenjeno. In zakaj? Čas milosti je za njega pretekkel; ure svojega obiskanja ni spoznal. Bog je pravičen! to oznanuje upitje neusmiljenega evangelijskega bogatina v peklú: Oče Abraham! usmili se me, in pošlji Lacarja, da pomoči konec persta v vodo, in ohladi moj jezik, ker grozovitno terpim v tem plamenu! Zastonj! Čas milosti je za njega minil. Imel je Mojzesa in preroke, pa jih ni poslušal. — Bog je pravičen! to spozna vest Judeža Iškarjota, kateri je Odrešenika svetá za 30 srebernikov izdal. Poznejši se zavoljo svojega djanja kesa, prinese nazaj trideset srebernikov velikim duhovnom in starašinom reče: Grešil sem, ker sem izdal nedolžno kri! Zastonj! Rekli so: Kaj je nam mar? Ti glej! Njegova ura je bila, ko je Zveličar na Oljski gori ga ljubeznjivo posvaril: „Juda! kuševaje izdaješ Sinu človekovega? Juda pa te ure ni spoznal. Zdaj ga gnada božja zapustí, gre, in se z vervjo obesi; njegova duša pa mora precej po tem ojster odgovor dati od tega, kar je storila.

Prijatli moji! to so strašne sodbe božje, pred kterimi se tresem! Strašna je beseda sv. Duha v sv. pismu: „Bog v dan maščevanja ne bo prizanesel“ (Prip. 6, 34.). Ja, Bog ne bo prizanesel, že takej na zemlji ne, še manj pa tisti veliki

dan povračila, ko bo Sinu človekovemu od Očeta večna sodba izročena; kjer bo dobro vse poplačano, hudo vse kaznovano, tam kjer bomo odgovor morali dajati od vsake grešne besede, in od nar skrivnostnih misel; tam, kjer bodo pogubljeni zaslišali strašne besede: „Poberite se od mene, vi prekleti, v večni ogenj! Zakaj, bila je ura, in jes sem bil lačen, pa me niste nasitili; bila je ura, in jes sem bil žejen, pa me niste napojili; bila je ura, in jes sem bil nag, in me niste oblekli; bila je ura, jes sem bil bolen in zapuščen, pa me niste obiskali; bila je ura, jes sem bil ptuj, in nisem vedel, kam bi svojo glavo položil, vi pa me niste pod streho vzeli. Bila je ura, bil je veliki čas milosti, ko sem noč in dan pred vašimi serci stal in s solzami prosil, da bi me notri spustili, pa vi ste mi rekli: Jes te ne poznam! Bila je, ja bila je ura, pa zdaj je ni več! — Gotovo je, ljubi moji! kar smo v življenju sejali, to, in le samo to bomo tam želi. Čas setve, čas milosti bo takrat minil, in prišla bo sodba, ki bo na vekomej razločila, prišel bo poslednji Gospodov dan. Grešnik, tega nikar ne pozabi.

S k l e p.

Dan Gospodov, dan pravice, dan sodbe, dan strahu, strašni dan serda božjega — kako nas boš dohitel? O Bog! s kesanim sercom spoznamo tukej pred tvojim altarjem, da smo te žalili, tvoji gnadi smo se dostikrat ustavljali, smo tvojo očetovsko roko od sebe pahali, kakor nekdej Jeruzalem. Pa prosimo te, nikar svojih milostljivih oči od nas ne odverni; glej, skesani sklepamo svoje odrešene roke k tebi in kličemo: Jagnje božje, ki odjemlješ greha svetá, usmili se nas! Nikar nas v svojem serdu ne pokončaj, ne povračuj nam po naših hudobijah, daj nam čas k pokori in k poboljšanju! Jezus, božja beseda, mi nismo vredni, tvoji otroci imenovani biti: pa reci le z besedo in ozdravljena bo naša duša. Amen.

Pridiga pri novi maši.

„Darovi so mnogoteri, Duh pa je eden, in službe so mnogotere; Gospod pa je eden; in opravila so mnogotere, Bog pa je eden, kateri dela vse v vseh“.
I. Kor. 12, 4.

V v o d.

Kamorkoli se danes obernem, vidim vse lepo, praznično in veselo. Veselite se vse pobožne keršanske duše, zakaj danes zadobite mladega učenika, dobrega spovednika, zvestega vižarja po nevarnem potu skoz to solzno dolino. — Veseli se ti fara, zakaj danes je častljiv dan posebne hvale za te! Že marsiktera rožica je v tvojem vertu pricvetela, katero je dober Bog med svoje duhovnike že izbral. Spet je ena žlahtna rožica tvoje časti pricvetela, katero si je usmiljeni Jezus iz med tvojih sinov izvolil, in jo je v duhovni stan presadil, da z lepim cvetjem učenosti čedo Kristusovo razveseljuje in z žlahtnim duhom pobožnosti napolnuje serce Jezusovih ovčic!

Veselimo se tudi mi, moji časti vredni bratje! zakaj mi dobimo v našo duhovsko versto ljubeznjivega brata in prijatla, ki se bo z nami za božjo čast in zveličanje duš serčno vojskoval, in bo zvest varh svete keršanske katoliške cerkve, priden delavec v vinogradu Gospodovem, in kakor terdno zaupam, bo žlahten kamen našega svetega stanu. — Veseli se cela žlahta, in posebno ti dobra mati novo posvečenega mašnika, doživeli ste tisti veseli dan, katerega ste tako težko pričakovali; pozabi, dobra mati! v današnjem veselju vse, kar si s svojim sinom prestala od zibe do današnje ure; pozabi na vse, kar si v teh letih na svojega sina obernila: današnja čast, današnje veselje ti vse obilno plačuje! Škoda, škoda, da pri današnji veselici manjka tvojega moža, očeta gospod primicijana; o kako bi očetovo serce od veselja poskakovalo. Njegovo serce počiva v hladnem krilu črne zemlje; ali zaupam, da se njegova duša danes z nami veseli, in z angeli božjimi altar obdaja, na katerem bo sin danes pervokrat opravljal naj svetjši dar za žive in mrtve!

Veseli se tudi ti novoposvečeni mašnik in po božji milosti moj duhovni brat; veseli se! zakaj dosegel si serčno tisti stan, na katerega si se toliko let tako skerbljivo pripravljaj, zavolj katerega si se toliko trudil, do katerega priti si ti tako goreče želel! Oh kaj bi se ne razveselil svoje velike sreče? „Kar ni dano angelom, to je tebi izročeno; angeli bojo tebi stregli, kedar boš ti najsvetejše skrivnosti obhajal“, pravi sv. Avgustin. — Tako je danes visok praznik in vesel dan za vse; in na to veselje smo se zbrali ljudi iz vseh stanov: gospodi in kmeti, duhovniki in posvetni, predpostavljeni in podložni. Veliko stanov je na svetu, ali vsi so od Boga, kakor pravi sv. apostel Pavl: „Darovi so mnogoteri, Duh pa je eden, in službe so mnogotere, Gospod pa je eden; in opravila so mnogotere, Bog pa je eden, kateri dela vse v vseh“. Od katerih darov, od katerega stanú, od katerih opravil bom jaz danes govoril? Ljubi moji poslušavci! od tistega stanu, na katerega nas opominja današno veselje; od tistega stana, od katerega tudi vi danes kaj slišati pričakujete; ja od duhovnega stana hočem danes govoriti, in hočem se deržati besed sv. aposteljna Pavla v današnjem branju:

1. Darovi duhovnikov so sveti: za to spoštujte jih!
2. Služba duhovnikov je težka: za to podpirajte jih!
3. Opravila duhovnikov so zveličanske: za to ubogajte jih! — Sveti Duh pridi nad nas, da božja beseda najde rahlih serc in obiln sad rodí! —

Razlaga

Pri vsakem zakramentu usmiljeni Bog človeku delí posebnih gnad in darov: tako tudi pri zakramentu mašnikovega posvečenja; vsak duhovnik dobi od sv. Duha posebnih gnad in posebnih darov; in ti

1. darovi duhovnikov so sveti in čudni; za to spoštujte duhovnike! Vsak mašnik ima sedem žegnov, pri sedmem in poslednjem dobi oblast: sv. mašo brati in sv. zakramente deliti. Pri posledni večerji je Jezus nekervavo daritev postavil v podobi kruha in vina, in je svojim aposteljnom in njih nastopnikom ravno to storiti oblast in zapoved dal: „To storite v moj spomin“ je Jezus rekel. Kakor Jezus pri

zadnji večerji, vzamejo tudi duhovniki kruh in vino v svoje posvečene roke, izgovorijo nad kruhom: „To je moje telo“; in nad kelihom z vinom: „To je kelih moje kerví“! In ko bi trenil, ni več kruh, ne vino, temuč Jezus, pravi živi Bog in človek, z dušo in s telesom, s kervjo in z mesom, v podobi kruha in vina na altarji pričujoč, ravno tisti Jezus, ki je za nas na križu umerl, ki sedi ob desnici svojega nebeškega očeta, in bo prišel sodit žive in mertve. Na ta nezapopadljivi čudež se nebesa odpró, kori božjih angelov se veselijo in pridejo svojega kralja častit; razveselijo se verne duše v vicah, ki se ta daritev daruje tudi za mertve; razveselijo se vsi verni kristjani, ki se po tem svetem opraviilu rosijo milosti božje nad cel svet: kar ni dano angelom, je dano duhovnikom.

Grešnik je zapravlil svojo dobro vest in zlati mir svojega serca, zapravlil je ljubezen nebeškega Očeta, zgubil je nebesa, zaslužil je pekel. Kje je tisti, ki siroteju more pomagati? „Imamo, uči sv. Janez, besednika pri Očetu, Jezusa Kristusa pravičnega, in on je sprava za naše grehe“. Jezus pa grešnike k svojim namestnikom pošilja, katerim je izročil svojo oblast, grehe odpuščati: „Prejmite sv. Duha, katerim bote grehe odpustili, so jim odpuščeni, katerim jih zaderžite, tim so zaderžani“. Duhovniki imajo toraj oblast, ljudem grehe odpuščati, in grehe zaderževati, imajo oblast, nebesa odpirati spokorjenim, pa tudi nebesa zapirati terdovratnim grešnikom. Oh! kako čudni in sveti so darovi duhovnikov! Kar ni dano angelom, je dano duhovnikom! — Kedar se začne človeku že mračiti, in mu smertna ura prihaja, kdo mu tedaj kakor zvest angel varh na strani stoji? kdo mu pomaga svoje dolge poravnati, preden stopi na oestro božjo pravico? Kdo mu sprosi gnade in pomoči, svoje hude bolečine in smertne bridkosti poterpežljivo prenašati? Kdo ga na poslednjem potu prijazno za roko prime, in srečno pelje skoz mračne vrata v neznano večnost? Kdo tudi velikokrat na smert bolnemu spet ljubo zdravje prinese, in velikokrat žalostni ženi ljubega moža, bornim otročičem skerblljivega očeta ohrani? Ta dar in to oblast je sv. Duh dal duhovnikom; zakaj sv. apostel Jakop pravi: „Ako je kdo med vami bolen, naj mašnike cerkve k sebi pokliče; naj žebrajo nad njim, in njega pomažejo s sv.

oljem v imenu Gospodovem; in molitev vere mu bo pomagala, Gospod bo dal, da mu bo boljši, in ako je v grehah, mu bojo odpuščeni“. — Ravno taka je pri vseh sv. zakramentih; čudne so oblasti in sveti so darovi, ktere so duhovniki od sv. Duha sprejeli: Duhovniki so namestniki Jezusovi, delivci sv. zakramentov, sredniki med Bogom in med ljudmi: „Duhovna služba se sicer na zemlji opravlja, ali sliši prav za prav med nebeške reči“, pravi sv. Krizostom. Viša, ko je gospodov imenitnost, viša čast in spoštovanje njim gre: „dajte čast, komur gre čast“, kliče sv. Pavl. Sveta dolžnost vsakega kristjana je toraj: duhovnike vredno spoštovati in jim skazovati spodobno čast: „Iz vse duše ljubi Boga in njegove duhovne spoštuj“, govori sv. pismo (Sir. 7, 33.); in Jezus pravi: „Kdor vas zaničuje, mene zaničuje“ (Luk. 10, 16.)! „Veš ti, bara sv. Krizostom, kdo je mašnik? On je angel od Gospoda poslan; ako njega zaničuješ, zaničuješ veliko več Gospoda, ki ga je poslal“. „Ali kje so pa sedaj tisti časti in hvale vredni duhovniki?“ tako velikobart hudobni svet bara. S težkim sercom moram poterčiti to žalostno resnico, da se tudi v duhovnem stanu nahaja kak zgubljen sin, kak Judež izdajavec, nesreča keršanske cerkve, sramota svoje žlahte, svojih staršev groza in strah: „Boljše bi takemu bilo, pravi Jezus, da bi nikoli rojen ne bil“. (Mat. 26, 24.) Pa tudi to je božja resnica, da je veliko pridnih in poštenih duhovnikov med nami po krivem zasramovanih in ob poštenje djanih, černijo jih hudobni jeziki in maloprida ljudje, ti imajo hudičevo navado vse na hudo obračati, iz trohice bruno narejati, in tako duhovnike černiti. Ljubi poslušavci! dajte duhovnikom čast, ktera jim gre, spoštujte jih v besedi in djanju! In ako vidite ali pa slišite, da se kak duhovnik slabo obnaša, oh! prosim — zarotim vas — ne povišujte njegovih slabost, ne raznašajte njegovih slabih del, temuč nad njimi milo razjokajte se. Posnemajte lep izgled Konstantina, prvega kerščanskega cesarja, ki je djal: „Ako bi s svojimi očmi vidil kakega duhovnika grešiti, svoj lasten cesarski plajš bi razgernil in duhovnika zakril“. Ako bi pa ne mogli slabih duhovnikov spoštovati, spoštujte njih imenitni stan! Vsi so prejeli in imajo od sv. Duha čudne, svete darove: (I. Tes. 5, 12:) „Ljubi bratje,

kliče sv. Pavl, spoštujte duhovnike, ki med vami delajo, ki vam predstojé in vas k dobremu opominjajo!“

2. Služba duhovnikov je težka — za to podpirajte duhovnike! — Bodite popolni, kakor je moj Oče nebeški popoln“. Te besede Kristusove zadevajo vsakega človeka, posebno pa vsakega duhovnika. Duhovniki so ja luč svetá, ki imajo razsvetljevati celi svét z besedo in z djanjem; oni so zemljenska sol, ki imajo z božjo besedo in s svojim življenjem podbadati in požlahtnovati vesoljni svet. Oni oznanujejo sveto božjo besedo, kako čist ima biti njih jezik in usta; oni deržijo vsakdan v svojih rokah živega Boga, kako čiste imajo biti njih roke; oni nosijo vsakdan v svojem sercu božjega sina Jezusa Kristusa, kako čisto ima biti njih serce! Oh čistost in svetost, do ktere slabi človek skoraj dognati ne more! Tudi duhovniki niso angeljci, oni so božje stvari, ki imajo kerv in mesó, kakor drugi ljudje, ki nosijo na sebi vse slabosti človeške nature; oni stopijo na sredo med hudobni svét, poslušajo vse nesramnosti v spovednicah, vidijo in zbarajo vse hudobije malopridnih ljudi, slišijo in terpijo od vseh strani klicanje in vabljenje k posvetnemu veselju in k dobri volji; — oh, kako trdno, stanovitno, ja angeljsko mora biti serce, da se ga pohujšanje ne prime, da čisto in sveto ostane. Preljubi, ali to ni težko breme?

Božjo besedo oznanovati vsako nedeljo in praznik, božjo službo opravljati, sv. zakramente deliti, bolnike obiskovati, žalostne tolažiti, nevedne podučevati, grešnike posvarjati, za zveličanje vseh svojih ovčic zvesto skrbeti: vse to storiti, in biti vsem vse, vse zveličati; — kdor to opravilo lahko sodi, ne vé, kaj teža je. Telesne oči tega ne vidijo in posvetni človek teže dušnega pastirja presoditi ne vé. Velikokrat že vse mirno in sladko spi in počiva, duhovnik pa v temni noči, po neznanih potih, v dežu in snegu letijo k revnemu bolniku, mu pomagat v smertnih bolečinah, mu grehe odpustit, in mu vrata nebeškega veselja odperat. — Težka je služba duhovnega stanú, in kaj še le bo po smerti dušnega pastirja, kjer bo potreba rajtengo dajati za svojo čredo? „Bratje! pravi sv. Avguštin, sami zase bote rajtengo težko dajali; kako težko še le bo dušnim pastirjem, od vseh rajtengo dajati, ki so jim

izročeni bili? Dušni pastirji učijo otroke, svariijo mladenče in device, prosijo može in žene, opominjajo stare ljudi, ali svét se vsako leto le pohujša; število hudobnih ljudi, pijancov, goljufov in nečistnikov raste, kakor listje in trava. Oh! kolika žalost za dušnega pastirja, stopiti pred sodni stol ojstre božje pravice brez keršanske črede, brez dragih Jezusovih ovčic, ktere je Kristus kupil za svojo rešnjo kerv, in ktere je svojim namestnikom izročil! — Duhovnikov butara je velika, in odgovornost je strašna! O za tega del, preljubi očetje in matere, prosim vas v imenu Jezusa in sv. cerkve: ako vaš sin nima zastopne glave, nima pobožnega serca, nima poštenega obnašanja, o ne najte mu stopiti v duhovni stan; Bog ne daj, da bi ga clo vi silili! Boljše je pukšo nositi, ali pa zemljo orati, kakor nesrečen in pogubljen biti v duhovnem stanu. —

Služba duhovnikov je težka, za to ljubi kristjani! podpirajte jih! Ne pozabite, ljube duše, v svojih molitvah duhovnikov, priporočujte jih Vsegamogočnemu, da jim pomoči in milosti da, naj svoje verne ovčice srečno pasejo k večnemu zveličanju. Saj tudi oni žebrajo za vas, saj tudi oni darujejo sv. mašo za vas! Naj se povzdigujejo vaše molitve z molitvami dušnih pastirjev sklenjene v svete nebesa, in rosila se bo božja milost nad vas, za dušo in telo; zakaj: (I. Kor. 3, 7.) „Ne kdor sadi, ne kdor poliva, je kaj; temuč le Bog, kteri rasti daja“.

Služba duhovnikov je težka, za to podpirajte jih s tim, da jim dajate, kar jim gre. — Res je, da duhovniki si malo več in ložej prislужijo, da malo boljše jesti in piti imajo: pa ljubi moji! duhovniki so se 15 do 20 let pobijali in trudili — si noč in dan glavo lomijo in z duhom delajo za vaše podučenje in zveličanje: ali torej niso vredni, ali ne zaslužijo malo ložjšega in boljšega življenja? Zraven pa še to ni resnica: marsikteremu hlapcu suh kruh bolj diši, ko duhovniku mesena juha; velikokrat, posebno v sedajnih časih duhovnik še tega nima, kar bi živo potreboval. Zato dajajte duhovnikom to, kar ste jim dolžni; ne z nevoljo, ne z oponošo, temuč z dobrim sercom, in dajajte dobro blago; dajajte tako, kakor ste od nekđaj dajali. „Vsaki delavec je ja vreden svo-

jega plačila“. Služba duhovnikov je težka, zato pomagajte jim! Ljubi moji! podučujte nevedne, poterjajte slabe, tolažite žalostne, svarite, prosite, poboljšajte grešnike: tako vi pomagate duhovnikom težko butaro nositi. Tudi vi, gospodarji in gospodinje, ste dušni pastirji v svoji hiši; skerbite svojim domačim za dober nauk in potrebni strah, ne najte, da bi se vaši podložni doma pohujševali, pod vašo streho grešili. Posebno pa vi starši, svoje hiše prvi učeniki, o ne zamudite pri svoji ljubi mladini dušnemu pastirju pot pripravljati! Brez vaše skerbi bo tudi vsa, še tako velika skerb dušnega pastirja malo pomagala. — Gorjé pa vsem tistim, ki namesti duhovnikom pomagati, le dražijo druge v nje, podpirajo hudobneže, grešnikom potuho dajejo, in izgovarjajo in branijo pohujšljivce; in tako duhovnikom veliko žalosti, veliko skerbi, ja veliko britkih ur in gorečih solz napravljajo! Bog jih bo enkrat oistro sodil! Ljubi kristjani! služba duhovnikov je težka, za to podpirajte jih.

3. „Opravila duhovnikov so zveličanske: za to ubogajte duhovnike! Kristus je svojim apostelnom in učencom rekel: (Mat. 28, 19.) „Pojdite po celem svetu, in učite vse narode; učite jih deržati vse, karkoli sem vam zapovedal“. Učite vse ljudi, kar je Jezus sin božji učil, učite vse ljudi deržati, kar je Jezus sin božji zapovedal: to je opravilo duhovnikov; in mislim, da je to opravilo imenitno, ja naj imenitnejše; zakaj: „Kaj pomaga človeku, da si celi svet zadobi, na svoji duši pa škode terpi!“ Dobro in imenitno opravilo je, kako mlado živinico lepo izrežati, mlado drevje usajati in požlahtnovati: pa veliko boljše in imenitnejše opravilo je: nedolžne otročiče pasti, njih neumerjoče duše varovati, njih rahlo serce požlahtnovati. Kakor je usmiljeni Jezus male k sebi klical, rekoč: „Pustite malim k meni priti, zakaj njih je nebeško kraljestvo“, je na nje roke pokladal in jih žegnal: ravno tako tudi duhovniki storijo. Pri sv. kerstu malim nebeško kraljestvo odpró, v šoli in v cerkvi jim kersanske nauke delijo, jih podučujejo, in jim stezo v nebesa kažejo.

Dobro in vse hvale vredno je ljudi učiti, kako nove in ravne pota in ceste napravljati, da bojo svojo robo ložej in

drajši prodajali; ljudi učiti, kako je sjati, orati in obračati, da bojo njive in travniki več nosili, ljudi učiti, kako se je obnašati, da bojo na premoženju obogateli: pa veliko boljše in imenitnejše je vender opravilo, ljudem kazati tisti ozki in stermini pot, ki pelje v večno življenje, — ljudem kazati, kaj in kako imajo tukaj sejati, da bojo enkrat tamkej z veseljem želi, ljudem kazati, kako naj iščejo tisto blago in tisto premoženje, ktereга rija ne sne, in tatje ne vkradejo. Vse to je pa zveličansko delo duhovnikov; oni kličejo svojim vernim: (L. Jan. 2, 15.) „Ljubi moji otroci! ne ljubite sveta in ne tega, kar je v njem. Kdor svét ljubi, ljubezni Očeta v njem ni. In svét preide in vse njegovo poželjenje; kdor pa voljo božjo stori, ostane vekomaj!“

Sladko in veselo je opravilo, bornim pomagati, žalostne razveseljevati, revnim solze odbrisovali: pa vendar še slajše in veselejše je, serčne rane, ki strašno pečejo in bolijo, celiti in ozdravljati. Jezus je svoje bolne ovčice klical, rekoč: „Pridite k meni vsi, ki ste obloženi in veliko teže terpite, in jaz vam bom pomagal“: tako tudi kliče dušni pastir k spovednici, — in bolne, žalostne duše grejo pred nja, in ozdravljene vernejo se spet na svoj dom; zvezani in ranjeni privlečejo grešniki svojo butaro pred spovednika; in kakor hitro v imenu Jezusovem namestnik božji izgovorijo: „Zaupaj moj sin! moja hči! tvoji grehi so ti odpuščeni“ — grejo veseli in zdravi nazaj. Tako dobijo iz spovednice zakonske žene spet poboljšane može, starši boljše otroke, gospodarji zvestejšo družino, zemlja boljše ljudi! — Imenitno in vse hvale vredno je, pred mogočnim cesarjem stati, se možko za svojo domovino potegovati in ji sprositi potrebnih milost in dobrot; ali vendar še imenitnejše in za kristjane srečnejše je opravilo duhovnikov, ki vsak dan na altarji pred božjim tronom stojé, za srečo in zveličanje svoje črede darujejo, pa tudi doma žebrajo za svoje drage ovčice (Jan. 15, 16.): „Jaz sem vas izvolil in postavil, pravi Jezus, da greste in sad obrodite, in vaš sad ostane, da vam da, karkoli bote prosili Očeta v mojem imenu“. Molitev duhovnikov se v nebesa povzdiguje, in milost božja se na verne rosi!

Nebesa so več vredne, ko zemlja, — duša je več vredna ko truplo, večnost je več vredna, ko časnost; za to so tudi duhovne opravila imenitnejše in vrednejše ko vse druge; duhovniki vas želijo ne samo na tej solzni zemlji, temuč tudi goraj o svetih nebesih, ne samo na truplu, temuč tudi na neumerjoči duši, ne samo v tem kratkem, temuč tudi v večnem življenju osrečiti in zveličati! Glejte, ljubi kristjani, opravila duhovnikov so zveličanske, za to ubogajte jih!

„Pokorni bodite, opominja sv. Pavl, (Hebr. 13, 17.) pokorni bodite svojim dušnim pastirjem, in ubogajte jih; zakaj oni varujejo vaše duše, in bojo za nje odgovor dajali“. Pa, ljubi moji! kje so sedaj tiste poštene, bogaboječe duše, katere svoje dušne pastirje poslušajo in ubogajo. Duhovniki otroke učijo in opominjajo, naj svoje starše častijo, ljubijo, ubogajo, njim po mogočnosti pomagajo. Otroci povejte, ali vi svoje duhovnike ubogate? — Duhovniki mladenče in device učijo in opominjajo, naj radi žebrajo in v cerkev hodijo, se slabih tovaršev in hudih priložnost zvesto varujejo, in najbolj skerbijo za sramožljivo, čisto in nedolžno serce; mladenč in device povejte, ali ubogate svoje duhovnike? Duhovniki zakonske ljudi učijo in prosijo, naj z največo skerbjo svoje otroke pobožno in keršansko izrejajo, med seboj v lepem miru in keršanski ljubezni živijo, si med seboj grenko življenje slajšajo; zakonski, povejte, ali ubogate svoje duhovnike? Duhovniki učijo in opominjajo kristjane, naj se v dobrih časih ne bahajo, v križih in težavah pa ne obupajo, naj ne poslušajo posebno v naših časih krivih prerokov in posvetnih zapeljivcev, naj se zvesto varujejo, bolj kakor kuge, vsakega greha; kristjani povejte, ali ubogate svoje duhovnike? „Moje ljudstvo, govori Bog sam po preroku Hoseju (Hose 4, 2.), moje ljudstvo svojim duhovnikom zopergovori; za tega del ni resnice, ni usmiljenja, ni spoznanja božjega več v deželi. Kletev, laž, morija, tatvina, prešestovanje se kakor povodenj razliva, in kdor bo v njej prebival, bo obnemagal“. Zato ljubi kristjani! poslušajte in ubogajte duhovnike; zakaj Kristus sam pravi: „Kdor vas posluša, mene posluša“. Morebiti, da včasih duhovniki sami tako ne živijo, kakor učijo: vendar njih keršanski nauk je vselej svét in božji; morebiti, da vam včasih

težko stane, po keršanskem nauku vselej živeti; vendar nebesa so ja vsega vredne; gre za vašo neumerjočo dušo, gre za neskončno večnost: za to poslušajte in bogajte svoje duhovnike!

S k l e p.

Preljubi Slovenci, dragi moji rojaki! Bogu bodi hvala, pri nas Slovencih še zmirom sveta katoljska vera lepo živi: ona je tista luč, ki jo je Kristus iz nebes prinesel, in sveti katoljski cerkvi izročil, ki za njo skerbi, da nam sveti po pravem potu v sveto nebo. Duhovniki so pa služabniki te svete cerkve: darovi, ki so jih duhovniki prejeli, so sveti in čudni: za to spoštujte duhovnike; spoštujte jih v besedi in djangu; — duhovnikov služba je težka, za to podpirajte duhovnike tako, da za nje žebrate, njim z ljubeznijo dajete, kar ste jim dolžni, in svoje bližnje in svoje podložne pobožno in keršansko živeti učite in opominjate; opravila duhovnikov so zveličanske, zato ubogajte duhovnike, storite, kar vam ukažejo, pustite, kar vam prepovejo: tako bote enkrat večno zveličani. To je moja iskrena, moja živa prošnja do vas: Slovenci! spoštujte, podpirajte, ubogajte duhovnike. — Kaj bom pa tebi povedal preljubi moj duhovni brat, mladi ženin svete keršanske cerkve, novoposvečeni mašnik?

Najprej ti iz serca želim srečo k novemu stanu; veseli se in hvali danes Boga, ki je tako čudne in velike reči nad tebo storil, in dal ti tako svete in čudne gnade in dari: kar ni dano angelom, to je dano tebi. Ni dolgo, kar si posvečen mašnik, in že te vse časti: poglej duhovnike, poglej svate, poglej žlahto, poglej trumo kristjanov; vse, vse te časti in te bo tudi častilo za naprej! Veseli se toraj danes iz celega serca, in hvaležno kliči: (Luk. 1, 46.) „Velike reči je on meni storil, on, ki je mogočen, in sveto njegovo ime“.

Povedati pa tudi moram, ljubi duhovni brat! da vsi dni tvojega življenja za te ne bojo tako veseli in lepi, kakor je tvoj zlati dan, služba duhovnega stana je težka, in mnogo ternja rodi; občutil boš gerdo nehvaležnost hudobnega sveta, in kakšna ojstra bo tamkej odgovornost; verjemi mi, ljubi brat! v kratkem boš tudi žalosti solze prelival. Pa vendar ne

obupaj! stopi s terdnim zaupanjem v novi stan, zaupaj na Boga, po katerem vse zamoremo, zaupaj na pobožne kristjane, ki te bojo podpirali, bojo za te žebraeli, in bojo lepo se obnašali in te razveseljevali! Boš vidil, dragi prijatelj, da ti bo večkrat težko hodilo, dolžnosti svojega stanú zvesto dopolnovati: pa spomni se, da gre za zveličanje neumerjocih duš, za ktere je Jezus svojo sveto kerv prelil; spomni se, kar sv. Pavl pravi: (II. Tim. 4, 1.) „Zarotim te pred Bogom in Jezusom Kristusom, kateri bo sodil žive in mertve, oznanuj besedo, ne henjaj, bodi si ljudem priložno ali ne priložno, prepričaj, prosi, svari z vsem poterpeljenjem in ukom“; zvest in priden duhovnik boš svoje žlahte čast, svojega domačega kraja slava, sv. katoliške cerkve veselje, in duhovnega stana krona! — Vsak dober dar pa le pride iz nebes, od Očeta nebeškega; zato visokovredni gospod primicijan! ki boš danes pervokrat živega Boga v svojih rokah deržal, in Jezusa Kristusa nebeškemu Očetu daroval, prosi nebeškega Očeta, da ti vselej pomaga, tvoje delo dobro opravljati, in srečno dokončati; prosi pa tudi za nas vse; tudi mi bomo danes sedaj in vselaj za te Boga prosili. Ja, ljubi moji! žebrajmo v keršanski ljubezni eden za drugega, prosimo usmiljenega Jezusa, naj nam vsem pomaga, naše dolžnosti zvesto spolnovati, vselaj lepo živeti, in enkrat v nebesa priti. Amen.

XXI. Pridiga.

(1. Maria speculum omnimodae justitiae in se; 2. Maria speculum justitiae omni statui et homini.)

„Marija, podoba pravice: za nas Boga prosi!“ Lavr. lit. 20. v.

V v o d.

Ojstro pridigo je nekda j prerok Izaija Izraelcom govoril, v kateri zlasti Sionskim hčeram napoveduje, da bo jim v ka-zen njihovega napuha ves njih kinč ali lišp odvzel, med dru-gimi tudi njih ogledala, tančico, vpletenice in poletne oblačila. Jes pa menim, da današnji svét zavolj svoje silne ošabnosti v obleki in obnaši nič kaj manj ne zasluži, da bi se nad njim enako pravični Bog razserdil, da bi mu bila odvzeta preve-lika, pregrešna in zapeljiva gizdavost in da bi s Sijonskimi hčerami vred začutil: „smrad namesto žlahtnih dišav; verv namesto pasú; plešo, namesto krišpanih las; ojstro (spokorno) obleko namesto opersnikov; in da bi mu vsa nečimurnost pre-sedati jela v spoznanji višega, večnega poklica“.

Pa ko bi se tudi Izaijeva beseda nad nami po čerki do-polnila, te vendar večni Bog, kralj nebes in zemlje iz globo-čine svojega serca prosim: „Pusti nam vsaj dve ogledali“. Pervo je, od katerega Modri pravi: „On je ogledalo božjega veli-častva brez madeža in podoba njegove dobrote“, in to je Je-zus Kristus. Drugo je; katerega cerkev s temi besedami po-časti in na pomoč kliče: „Ogledalo ali podoba pravice“, in to je Marija. Naj že božja pravica, če ji dopade, vse druge ogledala, ki so le paša gizdavosti in nečimurnosti razbije in zdrobí, da nam le še te dve ostanete! Te dve ste svetu naj potrebniše. Čujte! kakor nekda j po Mojzesu nam Gospod od-govori: „Spolnil vam bom vašo prošnjo“. Marijno ogledalo nam tedaj božja milost podá in jes vas danes do njega skli-čem z Davidovimi besedami: „Pridite in ostopite ga vsi, ki prebivate na zemlji, — vsi nizkega in visokega stanu; bogati in ubogi, vsi skupej“. (Ps. 48, 2.) Jez želim vam popisati:

1. kako je Marija ogledalo vsakoršne pravice sama na sebi.

2. da je Marija ogledalo pravice vsakemu stanu in človeku. Ave Marija!

R a z l a g a.

1. Mnogokrat ste že gledali sonce v jezeru in v drugi stoječi ali tekoči vodi. Še iz vodne globočine sviti se tako jasno, da nam skorej pogled jemlje. Ob oblačnih dnevih pa tudi na podvodnem nebu plavajo megle, sveti mesec in migljajo zvezde, vse kakor na nebeškem stropu nad nami. Vseh gor in bližnjih gričev, vasi in hiš, drevja in polja zvesto narisane podobe vidimo v vodah; pravimo toraj vodno poveršje je ogledalo, ki nam kaže podobe vseh bližnjih stvari. Že davno, davno so umeli ljudje, iz brona ali druge rudnine, sedaj pa iz glažovne ali steklenine napravljati ogledala, ki na tanko kažejo podobe vseh stvari, od katerih svetlobini žarki padajo v nje. Ogledalo slika podobo ogledajočega. Tudi človeška duša je ogledalo in kaže podobo, veste čigavo? podobo božjo!

Kamorkoli obrnemo oči, ali kviško v nebo, ali po zemlji okrog, povsod najdemo svitle, bistre ogledala, v katerih se vidi umetna roka Stvarnikova; povsod se nam sviti božja vsemogočnost, dobrotljivost in modrost. Če gledamo na podnebje z zvezdami obsejano, na žareče in leskeče sonce se moramo spominjati besed Davidovih: „Nebesa dopovedujejo božjo čast in podnebje oznanuje dela njegovih rok“. Tudi zemlja v svoji lepoti in bogatiji z vsem, kar oko razveseli in človeku hasni, ali nam ne kaže živo podobo božje vsemogočnosti, dobrotljivosti in modrosti božje? Vendar ne od neba, ne od zemlje; ne od solnca in ne od zemeljskih stvari, ni Bog rekel, da so podoba njegova. Edino le od človeka je Bog djal: „Stvariti hočem človeka, po svoji podobi bom ga stvaril“. Napravil je truplo iz ila, dušo mu je pa vdihnil in ga oživil. Človek je stvarjen po podobi božji; duša pa je podoba božja, je ogledalo božje popolnosti; človek je bil stvarjen v svetosti in pravičnosti. Ali dobro veste, da vsako ogledalo ni čisto in ne kaže prave podobe. Merzla sapica ogledalo motno stori, prah, nesnažnost ga okali, nemarna roka ga potrupi ali pokazi. Enako se z dušo godi. Duša

pred prvim grehom je kazala čisto in pravo podobo božjo, bila je ogledalo čisto, nepokvarjeno, neomadežano; greh ga je oslepil, umazal, oskrnil, po grehu je zgubil človek svetost in pravičnost. Po svetem kerstu, po zakramentu svete pokore se spet očedi, omije, zbistri, da se sviti spet v nji čista podoba božja. Al ah! kolikokrat in kako dolgo smo tako srečni, našo dušo čisto in od greha neomadežano ohraniti, pokvari se tako hudo, da se ne najde v nji, še sledú ne božjih popolnost, da je marveč le podoba peklenske zlobnosti in hudih strasti. Preglejmo le včasih ogledala naših duš; naši bomo jih dostikrat okajene od prahu posvetnih skerbi, motne od hude poželjivosti, preprežene s pajčevino dušne nemarnosti, potrupljene in razbite od težkih verig grešnih navad.

Le ena duša človeška je ostala vselej čista in nepokvarjena podoba božja, čisto ogledalo božjih popolnost; in ta duša je bila Marijna. Ni jo temnil madež izvirnega greha, ni jo ogerdila ali pokvarila gerdoba lastnega greha; jasno in čisto se je iz nje lesketalo solnce pravice božje; o srečna, preblaga duša! brez madeža spočeta prejete svetosti in pravičnosti nisi nikdar zgubila. Ne bom našteval vseh čednost Marijnih, iz katerih sijajo podobe božjih lastnost. Kedar rečemo, Bog je nar svetejši, smo izrekli že vse popolnosti božje, ker so v tej že vse druge zapopadene. V svetosti je Marija prava podoba pravice božje. Bog, nar svetejši, ljubi le to, kar je dobro, in sovraži vse, kar je hudo; greh je pred njim nar večja gnjusoba. Nobena človeška duša ni bila svetosti božji tako podobna, kakor Marijna. Ljubila je le čednost in le to, kar Bogu dopade; sovražila je pa greh, ker je bil gnjusoba tudi pred njenimi očmi. Kar je bila na svetu, ni jo obšla huda, pregrešna misel; kakor jasno nebo, na katerem ni viditi ne ene meglice, je bila njena duša. Vse žive dni se ni le enkrat z jezikom pregrešila; v hvalo božjo, v blagor ljudem je vedno obračala dar jezika; iz njenih ust ni prišlo le ene žalivne besede, ne ene pritožbe ali nevolje. Njeno serce vselej krotko, blago, ponižno in čisto ni poznalo hudega poželenja, njene roke, njene noge, njene oči, njeni počutki niso doprinesli, kar bi senčici greha bilo podobno. „Vsa si lepa moja prijateljica in nobenega madeža ni na Tebi“. Pred

njenimi očmi ni več gnjusobe, kot je greh, in njenemu sercu nar britkejše, je viditi koga, da greši. Greh sovraži, grešnika obžaluje, omiluje in si prizadeva, ga pripeljati nazaj na pravo pot. Zares ni bilo in ne bo za Bogom svetejše duše, kot je Marijna — podoba pravice božje.

2. Marija je ogledalo pravice vsakemu stanu in človeku. Vsaktera hiša bo imela ogledalo, v katerem se hišni včasih le prerado gledajo, ali so čedni in omiti, da smejo med ljudi. En pogled v ogledalo jim pové, kje imajo kaj popraviti. Ali so čedni ali umazani, ali je obleka spodobna ali stergana. Če je ogledalo dobro in zvesto, človeku vse njegove dobre ali slabe zunajne lastnosti pové. Tudi našemu dušnemu življenju je dano ogledalo, v katerem naj se ogleduje in to ogledalo je življenje Marijno. Pristopimo vsi in ozrimo se vanj: kaže vsakemu brez pomote, v čem naj si k zveličanju potrebne pravice išče.

a) Otročiče ogovori: Sedaj otroci! poslušajte me: „Blagor jim, ki ohranijo moje pota“. O pač blagor jim, ki ohranijo tvoje pota! Al kateri so tvoji poti? pokaži nam jih ljuba mati! uči nas, po njih hoditi! Njena prva pot je bila pot pokorščine do starišev v ponižnosti, pot pokorščine, iz ljubezni do Boga z voljnostjo brez obotavljanja. Blagor mu, kateri ohrani to njeno pot! Oglejte se v tem ogledalu, ali ste hodili po tej prvi poti? Ali ne vgledate na obličju svojega zadržanja nobenega madeža? Njena druga pot je iz hiše ljubih starišev v tempelj božji. V svetišču božjem se je pridružila z molitvami in prepevanjem božje časti in hvale angelom nebeškim; vsaki dan se je Bogu darovala; darovala mu je um v premišljevanje njegovih popolnost, spomin v ohranjenje njegovih dobrot, serce v njegovo ljubezen, čas v njegovo počastenje, svoje telo v čistost. Blagor mu, ki ohrani to njeno pot. Oglejmo se, ali smo hodili po teh potih?

b) Pristopite sedaj mladenči, device! k ogledalu njenega življenja in poslušajte jo: „Blagor jim, ki ohranijo moje pota“. Iz tempeljna se je podala v tiho samoto svoje domačije, v družbo ljubih starišev in angela varha: ponižnost ji je zvesta tovaršica. Iz tempeljna vzeta, domačijo v tempelj spremenil;

v čast gospodovo obrača svoje dela, vse svoje stopinje; čudežev ni doprinašala, ali gospod, ki gleda le na serce, se je na svojo ponižno služabnico ozerl in pred svetom majhne opravila je v sebi dopadljive dela sprejel. Nečimurnih, posvetnih oblačil ni iskala, ošabnosti ni si omišljevala, tolikanj vestnejši je varovala oblačila gnade in nedolžnosti; zatoorej jo je spremljeval duh božji in jo pripeljal v stan po milosti božji ji odločen, s katerim jo blagrujejo in častijo vsi narodi. Pristopite in oglejte se, ali ne vgledate madeža v oblicju svojega zaderžanja.

c) Pridite sedaj stariši in oglejte se v ogledalu njenega življenja. Od časa, ko je postala čudapolna mati večlovečenega Sina božjega, je bila njena edina skerb, varovati božje dete in ohraniti mu življenje. Ali tudi vi varujete Jezusa v srcih svojih otrok? Ali spoznate, kako je treba njegovo kraljestvo na zemlji s podukom, z zgledi, z molitvami razširjati? Pristopite in oglejte se v ogledalu Marijnega življenja, kako ste vi stariši dopolnovali dolžnosti svojega stanu?

d) Pristopite sedaj terpinci! Glejte kako nasleduje svojega Sina po vseh potih, ne samo do ženitve v Kani Galilejski, ne le do čudežev, temuč tudi na Kalvarijo, po stopinjah z njegovo kervjo zaznamovanih, zadnjič še pod križ in do groba. Njena vsakdanja jed je bila, s svojim božjim Sinom v vsem voljo Očeta nebeškega dopolnovati.

e) Pridite tudi vsi, ki ste postavljeni v stan, s katerim zamorete dela keršanskega usmiljenja storiti. Njenemu sercu nar ljubše in dražše je darovala za sovražnike svojega Sina, ves čas njenega življenja. Kakšno je vaše usmiljenje do potrebnih?

f) Tudi vas starce in starke! pokliče Marija, naj se ogledate v ogledalu njenega življenja. Po vnebohodu Jezusovem je bila njena edina skerb, z govori, zgledom in molitvijo božje ime poveličevati, druge tolaževati, v dobrem poterjevati, za se neminljive zaklade dobrih del opravljati. Čas življenja in smerti je prepustila volji božji; življenje ni se ji pristudilo, tudi pred smertjo ni jo grozilo. V ljubezni božji je živela, v ljubezni božji svoje življenje sklenila; zares nam prelepo, čudovito ogledalo; da bi se le pogosto v njem

ogledovali! Marija je torej podoba pravice vsakemu stanu in človeku.

To ogledalo pa še neko posebno skrivnost ima; kaže namreč vse čednosti v nar lepši človeški popolnosti in vnema nas k ljubezni in posnemovanju. Dokler druge posvetne podobe rade ogenj hudega poželenja vnemajo, pogled na Marijno podobo hudo poželjenje vgasi. Koliko jih je Ona k prelepi čistosti napeljala; pomanjkanje Marijnega počastenja je krivo, da siloviti ogenj nečistosti tako hudo divjá in nježni cvet nedolžne milosti požre. V sercih grešnikov vnema grevengo, v keršanskih sercih ogenj prave pobožnosti.

Pripoveduje se iz starih časov, da je v Smirnskem mestu, v nekem ondotnem tempeljnu bilo drago ogledalo, ki je imelo lastnost, lepe obraze gnjusobne, gerde obraze pa lepe odkazovati. — To čudno lastnost ima tudi Marijno ogledalo. Naj si marsiktera Evina hči domišluje v svoji prevzetnosti, da ji v lepoti ni enake; pogleda naj se v Marijno prečisto ogledalo, oh! koliko gnjusobe ji bo vest odkazala! Pogledajo naj se v tem ogledalu vsi napuhnjeni, nečisti, nevošljivi, požrešni, jezovi, neusmiljeni, za službo božjo in za dobre dela leni; o kolikakšni stud jih mora obiti nad notranjim človekom, naj bi tudi njih unajna lepota in čast še tako močno slovela! Ali ne bojmo se pristopiti k ti prečudni podobi vse pravice, pa tudi ne mudimo vse nagnjusenosti, katere nam v naši duši odkazuje, s solzami pokore tako dolgo spirati in zmivati, dokler ne bo duša čista in lepa v gnadi božji.

S k l e p.

Marija je zares čudapolna podoba vse pravice, čudapolno ogledalo, v katerem se lesketajo vse čednosti v nar lepši človeški popolnosti. Imejmo jo vselej v velikem spoštovanju, imejmo jo vselej pred očmi, da se v nji ogledujemo. Ne pozabimo té lastnosti vsakega ogledala, da se nekako po človeku ravna, ki se v njem ogleduje. Če se ogledalu bližaš, se ti bliža podoba v ogledalu; če se od njega pomikuješ, se tudi podoba od tebe pomika; če se proti njemu obračaš, se podoba proti tebi obrača; če se mu ti s prijaznim, zaupljivim in ponižnim obličjem bližaš, se tudi podoba do tebe s prijaz-

nim ponižnim obličjem bliža. Tako se tudi Marija po nas ravna; torej prebližuj se Mariji s ponižnim zaupanjem, od katerega govori sv. Duh v visoki pesmi: Tvoj glas je prijeten in tvoje obličje je lepo. Približujmo se nji s priserčno prošnjo: „O Marija! podoba pravice, ne zaverzi nas spred svojega obličja, ampak sprosi nam gnado, da zanaprej zvesto po tvojih stopinjah hodimo in tje pridemo, kjer solnce pravice, tvoj božji Sin kraljuje na vekomaj. O Marija, podoba pravice! za nas Boga prosi. Amen.

Pridiga XXII.

(Maria sedes sapientiae.)

„Marija, sedež modrosti božje, za nas Boga prosi!“ Lavr. lit. 21. v.

„Modrost si je sozidala hišo, izklesala je sedem stebrov“. Prip. 9.

V v o d.

V pripovedih beremo v 9. pogl.: „Modrost si je sozidala hišo, izklesala je sedem stebrov“. Ktera je ta modrost, od ktere modri Salomon pripoveda, da si je sozidala hišo in izklesala stebrov? kje je ta hiša sozidana od modrosti? Ta modrost je, kakor vsi cerkveni učenci terdijo, sam božji Sin, večna modrost: hišo si je sozidal, ker je prečisto devico Marijo izvolil, da se je v njenem neomadeževanem telesu včlovečil in med nami prebival; sedmero stebrov lepša hišo prečudno: to je sedmero prežlahtnih čednost, s katerimi je božja modrost oblagodarila Marijo, izvoljeno mater božjo, da se sveti med vsemi ženami. Ker je Marija Jezusa, večno modrost, v svojem telesu nosila, jo katoliška cerkev imenuje „sedež modrosti božje“. Une preroške besede Salomonove se najo tudi obrniti na sveto katoliško cerkev, ki je zares hiša prečudna, zidana od Jezusa večne modrosti, postavljena na sedem stebrih in je sedež modrosti božje. Sedmero stebrov so po nauku pobožnih učencikov, njeni sveti zakramenti, ktere je Jezus postavil in svoji cerkvi izročil, naj jo deržijo,

ji večno moč in stanovitnost delijo in jo z lepoto nebeško obdajajo, da je podoba nebeškega doma. Posebno moč ji daja sedmero darov svetega Duha, ktere je Jezus svoji cerkvi podelil in jih vsakemu kristjanu podeluje, da je vreden otrok božji in sedež modrosti božje. Veseli se duša keršanska! tudi ti si hiša, ktero si jo sozidala modrost; po svetih zakramentih postaneš sedež modrosti božje. Nasvetoval vam bom, ljubi kristjani! sedmero prekrasnih stebrov, s katerimi svojo hišo podpreti in kinčati morete, da bo dostojen sedež modrosti božje, sedmero lepih čednost, poglavitnim grehom nasprotnih; 1. Ponižnost, 2. dobrotljivost, 3. čistost, 4. ljubezen, 5. zmernost, 6. poterpežljivost, 7. gorečnost v dobrem.

Sveto piśmo starega zakona pripoveda od čudno lepega sedeža, ki si ga je dal kralj Salomon napraviti in bogato z zlatom in slonovo kostjo prevleči, da ga ni bilo enakega; velikoveč so lepotile Marijo, sedež modrosti božje, njene čednosti; v tej lepoti naj se svetijo tudi duše keršanske. Zatoraj poslušajte!

R a z l a g a.

1. Pervemu steburu, na katerem se zida hiša modrosti, se pravi ponižnost. Ta steber je Jezusu posebno ljub, zatoorej ga pred vsemi išče: „Če ne bote, kakor mali t. j. ponižni, ne pojdete v nebeško kraljestvo“. Gradiva k temu steburu, ne najdemo pri cestah, ne prelija se v lepih barvah, marveč kot žlahtni demant se skriva v priprosto obleko in le na tihem v čudni bliščobi žari. Ne mislite, da bi bil že ponižen, kdor v revni obleki hodi, ali oči pobeša ali zaničljivo od sebe govori; tudi v beraču včasih huda prevzetnost tiči, in na videz ponižne besede so mnogokrat le hvalohlepne. Hočemo ponižni biti, svojih slabost in svoje nepopolnosti nikdar ne pozabimo; to se pravi: sami sebe dobro spoznajmo. Ponižnost je po besedah svetega Bernarda, temelj in varhinja drugih čednost; kjer ponižnosti ni, ondi tudi drugih čednost ni, zakaj kedar ponižnost ktero dušo zapusti, ž njo precej vse druge čednosti bežijo. Kar je drevesu korenina, je drugim čednostim ponižnost; podreži jo in po dušnem življenju bo. Jezus uči: „Ucite se od

mene, kajti jes sem krotek in ponižnega serca“. Marija in vsi svetniki, dasiravno so bli od Boga obilno z gnadami oblagodarjeni, vendar niso se povzdigovali v mislih; zatorej se tudi mi ne povzdigujmo, če smo popolniši od drugih, če smo umniši, premožniši ali zvestejši v svojih opravilih. Prevzetnost je huda slana, ktera vse cvetje dobrih zaslužkov pomori. Ne prašajmo se zavoljo darov, ki smo jih od Boga prejeli in ne iščimo posvetne hvale. Svetniki so raji obrekovanje, zmerjanje in zaničevanje prenašali, kot hvalenje in počastenje. Drugim radi postrezimo in tihoto ljubimo. Jezus je svojim apostelnom noge umival in jih učil: Vi me kličete: Učenik in Gospod! in prav pravite; sem tudi. „Ako sem tedaj jes, Gospod in Učenik vam noge umil, morate tudi vi eden drugemu noge umivati. Zgled namreč sem vam dal, da ravno tako, kakor sem jes vam storil, tudi vi storite“. (Jan. 13, 14—15.). Ljubi kristjani! bodimo ponižni; ponižnost je prvi steber k hiši modrosti.

2. Drugi steber je keršanska dobrotljivost, ktera z časnim dobro gospodari, premoženje pametno obrača, potrebnim in za dobre, koristne namene rada in po zmožnosti deli. Že v starem zakonu jo sv. Duh priporoča: „Položi svoj kruh na tekočo vodo in našel ga boš“, to pomenja: „Daj rad in vse se ti bo povernilo“. Pride berač in prosi te ubogaime; daj mu božji dar, Bog ga bo plačal. V cerkvi se zbira za pogorelce; prinesi tudi ti svojo betvico in položi jo na oltar, naj bo revežem v pomoč, tebi pa v zaslužek. Kmalu se zna prigraditi, da bojo za te zbirali pogorelščino. Ali pa se zbira za popravljanje tvoje farne cerkve, za šolo, za bolnišnico ali za druge koristne naprave; pripomagaj po zmožnosti, da boš deležen blagoslova, ktereга bojo donašale. V lepih cerkvah vidimo stebre umetno in kaj lepo zrezljane in okinčane. Tak umetni steber je keršanska dobrotljivost, poznamovana z deli telesnega usmiljenja. Velika množica ljudi je šla za Jezusom v puščavo. Ko jo je Jezus vgladal, je rekel: Od kod bomo kupili kruha da bi ti jedli? En mladeneč je imel pet ječmenovih kruhov in dve ribi. Rad on poda to trohico in glejte, Jezus nasiti ž njo vsih 5000 ljudi. Kako čudno Bog požegna dobrotljivi dar! Zajemaj iz dobrega studenca, kolikor hočeš,

spet se bo z vodo napolnil; kar dobrotljivost pametno razdeli, Bog sam povrača. Keršanska dobrotljivost ne dela razločka med tujim ali znancom, med sovražnikom ali prijateljem; kjer je potreba, ondi pomaga. Neka nuna je rekla svoji sestri: „Ne stiskuj ljudi, ki prinašajo živež na prodaj. Njih trud in delo se ne more doplačati. Od daleč pritvorijo svoje pridelke za majhen dobiček. Da smo ravno uboge, vender ne bomo lakote poginile; ali bi ne bilo primerniši, da mi nekoliko stradamo, kakor ti revni terpini?“ Tako je govorila uboga dobrotljiva nuna; da bi le imela več premožnih posnemovavcov, ki uboge ljudi včasih oderajo! „Blagoslov, ktereга si z dobrotljivostjo pridobimo, je zdatno premoženje; dedicem ne moremo boljšega in blagejšega zapustiti“. Sv. Krizostom. Bodo dobrotljivi in postavili bomo drugi steber k hiši modrosti. „Kdor se usmili siromaka, časti svojega stvarnika“. Prip. 14, 31.

3. Tretji steber pri hiši modrosti je ljuba čistost, ktero Jezus sam poveljuje: „Blagor jim, ki so čistega serca; oni bojo Boga gledali“ (Mat. 5, 8.). Sv. Duh v bukvah modrosti jo hvali: „Kako lep je čist rod v čednostni bliščobi; neumerljiv je njegov spomin, pred Bogom in ljudmi častitljiv. Ljuba čistost kroti, berzda, premaga hudo meseno poželjivost, varuje oskrunjenja misli in počutke, da Bogu nar svetejšemu dopadajo. Razločiti je treba zakonsko, vdovsko in deviško čistost. Zakonskem veli apostol v I. listu do Kor. 7.: „Si zvezan z ženo, ne išči razveze“. Čas je kratek, tedaj naj bodo tudi, kateri imajo žene, kakor bi jih ne imeli. Zakonski bodite zvesti svojemu poklicu in med seboj. „Zakonska postelj naj je neomadežana“ (Heb. 13.). Tudi vdove naj svoj stan zvesto deržijo in spomin ranjkega spoštevajo. Naj lepši stan je deviški stan: „Žena neomožena in devica misli, kar je Gospodovega, da bi bila sveta na telesu in duhu, v Kristusu Jezusu, Gospodu našem“ (I. Kor. 7, 34.). Sv. Avguštin uči: „Nar težavniša je vojska za čistost, vedno se moramo bojevati, pa le malokdaj zmagamo“.

Težka je zmaga, zatoraj tudi slavnije. Le vojskujmo se stanovitno zopér hudo poželenje; čistosti je v nebesih lep venec obljubljen. Da pa v vojski s hudimi skušnjavami ne opešamo, krepčajmo se v priserčni molitvi, v sili iščimo po-

moči pri Mariji, kraljici deviški varhinji čistih. Berzdajmo oči, ušesa in jezik, da ne bomo sami derv prikladali poželjivemu ognju. „Iz iskre se vname plamen“ (Ekl.). „Necistost, uči sv. Hieronim, je kača, kateri se mora glava streti, kakor hitro jo zapazimo“. Marsikteri se sme pritožiti: „Moje oko mi je vzelo življenje“ (Jer. 3, 51.). V majhnih bojih se pripravljamo za večje; zatoorej premagajmo sami sebe, pritergajmo si včasih kej všečnega, da bomo slast in strast pripravili pod oblast. Krasna lilija čistosti ohrani svojo belobo tudi pod ternjevim zatajevanjem, uči neki učenik. Čistost, oj prelepi steber v hiši modrosti!

4. Četerti steber, je keršanska ljubezen, tista ljubezen, katero sv. ap. Pavl (I. Kor. 13.) tako lepo popisuje: „Bratje! ko bi človeške in angelske jezike govoril, ljubezni pa bi ne imel, bi bil ko bučeč bron, ali zvoneč zvonec“. Ljubezen je poterpežljiva, je dobrotljiva; ljubezen ni nevošljiva, ne išče svojega — se ne veseli krivice, veseli se pa resnice. Pervi kristjani so bli ubogi, al vendar srečni, ker jih je keršanska ljubezen bogatila. Zares preljubi poslušavci, ljubezen edina nas le more na svetu osrečiti; merzla sebičnost vso srečo podere, vse veselje poplakne. Veselimo se, če vidimo koga v sreči, v časti, v bogastvu; le nevošljivosti ne dajmo prostora v svojih sercih; ona je Kajna k bratomoru prignala, ona še današnji dan roke k hudobiji navaja. Kedar pa vidimo koga v revah, žalostnega, nesrečnega, omilujmo ga, tolažimo ga, in v sili mu radi priskočimo. (Sv. Pavl II. Kor. 11, 29). „Kdo oslabi, in bi jes ne oslabel?“ Kako bi se mogel kristjan veseliti, kedar vidi svojega brata ali svojo sestro v nadlogah? Žalibog, da se vendar le pogostokrat tako godí. Merliča nesejo k pogrebu; tihi in žalostni stopajo znanci, prijatelji in zlahta za mertvaško trugo. Približajo se kerčmi, kjer je ravno bil ples. Vidijo plesavci pogreb, pa vender še eno minuto ne potihnejo godci, ne plesavci, ampak se vertijo v divjem kolobarju. Ta prigodba je resnična; povejte mi zdaj, so li eni plesavci imeli keršanske ljubezni? Mislim, da ne. Sv. Pavl je pohvalil kristjane, ki so bili usmiljenega serca do vjetih in terpinčenih kristjanov, in sv. Klemen je onim, ki so kristjane v ječah obiskovali, vence in plačilo marternikov

obljubil. „Veselimo se z veselimi, žalujmo z žalujočimi“, tako nas uči keršanska ljubezen.

5. Peti steber k hiši modrosti postavimo, če smo zmerni v jedi in pijači. Vse, kar uživamo, moramo uživati zmerno in hvaležno. Razvade in nezmernosti se varujmo. „Blagor deželi, ktere vladarji jejo o pravem času v krepčanje, ne pa v slast“ (Pred. 10, 37). Saj nismo dolžniki mesa, da bi po mesu živeli. Zakaj če bote po mesu živeli, veli sv. Pavl, bote umerli; ako pa dela mesa z duhom morite, bote živeli“ (Rim. 8, 12—13.) Zmernost mi je vselej hasnila, kedarkoli sem jo zanemaral, mi je bilo v kvar (Sv. Hieronim). Zmerna duša je nar modrejša, uči sv. Klemen Aleks. Nekdaj so ljudje zmernejši živeli in pametniši se oblačili; so tudi zdravejši bili, starost delali in svojim lepe dedšine zapuščali. Sedajne dni vse premoženje gerlo požre, ljudje so bolehní in razcapani hodijo. Kaj je tega krivo? Večidel nezmernost. Po pijančevanju je ubožalo že mnogo mnogo družin, nespametna sladkarija jih je veliko v gerdi greh pripravila. Bodimo torej zmerni in jejmo in pijmo le po potrebi, ne po slasti. „V človeku so hudi duhovi, ki se le s postom in molitvijo morejo pregnati“ (Mark.). „Božje kraljestvo ni jed ali pijača, temuč pravičnost, mir in veselje v svetem Duhu“ (Rim. 14, 17.).

6. Izverstno lep, pa tudi zlo potreben je šesti steber, kteremu se pravi keršanska poterpežljivost. Božja previdnost in ljubezen nam rada križe pošilja, naj bi se vedno spominjali, da smo le popotni in še v dolini solz. Keršanska poterpežljivost pa vse težave voljno prenaša iz ljubezni do Boga in gledé na obilno plačilo v večnosti. Sv. Pavl opominja: „Oblecite kot izvoljeni božji, pohlevnost in poterpežljivost“ (Kol. 3, 12.). „Vaša pohlevnost bodi znana vsem ljudem, da vsi ljudje spoznajo, kako so kristjani pohlevni“. Poterpežljivost je prijetna Bogu, nas prikupi ljudem, ohrani znotrajni in hišni mir in pridobi nam upanje do nebeških zakladov. Sv. Gregor uči: „Poterpežljivost je korenina, vir in zvesta čuvarica vseh čednost“. Svetniki so nam prelepi zgledi poterpežljivosti. Bodimo poterpežljivi tudi mi, da si služimo krono zveličanja.

7. Postavimo še sedmi steber k hiši modrosti, imé mu je: gorečnost v dobrem, ktera kristjana naganja, da vse rad in pridno stori, kar božjo čast in zveličanje svoje duše in svojega bližnjega zadeva. Sam sebe bi rad daroval za vaše duše, dasiravno vas več ljubim, kot vi mene ljubite, je pisal ap. Pavl II. Korinčanom 12. Ne ustrašim se verig, ne bridkost, tudi ne porajtam svojega življenja više kot sebe, da le spolnim svoj tek in službo besedovo, ktero sem prejel od Gospoda Jezusa (Ap. dj. 20.). Gorečnost v dobrem le iz priserčne ljubezni do Boga izvira in je njeno pravo znamenje. Ogenj mora goreti in greti, mrtvo oglje ne greje in ne gori; ljubezen do Boga ogreva serce, da le za to skerbi, kar božjo žast in dušno zveličanje zadene. Potrebna je gorečnost vsakemu kristjanu, pred vsemi pa škofom, duhovnim in dušnim pastirjem, tudi vam starišem in predpostavljenim, ki ste poklicani, skerbeti in bedeti za časno in večno srečo podložnih. Sv. Pavl Ludovik de Ponte, sv. Magdalena de Pazzis so bili tolikanj goreči za zveličanje drugih, da bi bli radi sami terpeči, ko bi le duše drugih mogli oteči in zveličati. Prizadevajmo si tudi mi, da si to gorečnost pridobimo. Duša človeška je največ vredna; če dušo zgubimo, vse zgubimo. Trudite se, priti skoz oske vrata.

S k l e p.

Nate sedem stebrov, na katerih si modrost zida svoje pohoštvo. Najdemo jih v nedosegljivi popolnosti v Mariji, materi preljubi, zatorej si jo je večna modrost, sam Jezus Kristus v hišo in prebivališče izvolil. O blažena, presrečna, prelepa hiša modrosti. Čujte še, kar smo se danes učili! Tudi v naši duši hoče si modrost napraviti prebivališče, postaviti hišo. Idimo in pripravimo onih sedem stebrov, ki jo nar terdniši podperajo, nar prijetniši lepotijo. Bodimo ponižni, dobrotljivi, čisti, ljubezni polni, zmerni, poterpežljivi in goreči v dobrem in postavili bomo večni modrosti čedno prebivališče, v katerem bo rada stanovala. Marija, sedež modrosti božje, bodi nam izgled in pomočnica. Amen.

Novičar.

* Iz Celovca. Naša „Klagenfurtarica“ oznanjuje, da bode prvega julija v Celovcu se začel nov časopis; imé mu bo: „Zeitung für Kärnten“. Prav je, da dobimo neodvisen in liberalen časopis; vsi smo ga že davno pričakovali. Pa veste Slovenci, kdo ga bo vredoval? Tisti gospod, ki se je ravno kar skazal kot nar hujši nasprotnik slovenskih pravic: Čast. gosp. Dr. Alojz Husa. Kar je Dr. Jiskra na Moravskem, je dr. Husa na Koroškem. Žalostno, da so Slavjani Slavjanom naj bolj sovraž! Česa se imamo od novega časopisa nadjati, se lahko dozvemo tudi iz besed, s kterimi se novi časopis oklicuje. Gosp. vrednik prosi za podporo, „dass das Blatt in die Lage kommt, zur Fortpflanzung deutscher Kultur und Bildung sein Schärflein beizutragen“. Se vé da se zraven tudi Slovencom sladkari rekoč: „Wir versichern, dass wir die gerechten Ansprüche Aller gleich vertreten werden, seien sie Bewohner diessseits oder jenseits der Drau, sind sie doch Alle treue Kärntner“. Mi poznamo tisto nemško kulturo in nemško pravičnost gosp. Dr. Husovo, in gorjé nam Slovencom, ako si damo natvesti njegovo nemško kulturo, in nam pojde po njegovi pravičnosti!

Pa Slovenci! ne dajmo se! Naš materni jezik, naša katoliška vera, naša keršanska omika, in naše božje in deržavne pravice naj nam bojo nad vse! Zatoraj ne dajmo se!

Tukaj v Celovcu bomo delali in se trudili, naj več ko moremo; pa le tudi po drugih mestih in krajih delajte in se trudite, kolikor premorete. V Celovcu bo na svitlo izhajal nov časopis v nemškem jeziku, ki bo branil naše pravice zastran jezika, vere in svobode. Že smo ga oznanili v „Klagenfurtarici“ takole:

Einladung

zur Pränumeration auf die deutsche Zeitschrift: „*Stimmen aus Inner-österreich*“, Beiträge zur Durchführung der nationalen, religiösen und politischen Gleichberechtigung.

Unter diesem Titel erscheint vom 1. August l. J. in der Leon'schen Buchdruckerei eine Zeitschrift folgenden Inhalts:

I. „Leitende Artikel“ über didaktische und nationale, sociale und administrative, religiöse und politische Interessen mit besonderer Berücksichtigung der von Slovenen bewohnten Provinzen.

II. Eine „Zeitungsschau“, in welcher interessantere Artikel anderer, besonders gegnerischer Zeitungen vorgeführt und gebührend besprochen werden.

III. „Original-Korrespondenzen“ aus allen österreichischen Provinzen, worin öffentliche Angelegenheiten zur Sprache gebracht und gewürdigt werden.

IV. „Skizzen“ über die wichtigern Gegenstände der Reichsraths- und Landtags-Verhandlungen mit Beifügung der nöthigen Bemerkungen.

V. Eine „Chronik“, in welcher die vorzüglichern und einflussreichern Weltereignisse bündig zusammengestellt und mit einer Kritik begleitet werden.

Die Grundlage, auf welcher sich die „Stimmen aus Innerösterreich“ bewegen werden, ist der moderne Rechtsstaat nach Massgabe der im allerhöchsten Diplome vom 20. Oktober 1860 gezogenen Grenzen, und der aus dem einfachen Rechtsprinzip: „Gleiche Lasten — gleiche Rechte“ abgeleiteten Grundsätze.

Diese „Stimmen“ erscheinen in Heften von 4 Druckbogen an jedem 32sten Tage, so das bis Ende Dezember 24 Druckbogen erschienen sein werden.

Das erste und zweite Heft mit 8 Druckbogen erscheinen zusammen am 1. August, das dritte Heft am 2. September, das vierte am 4. Oktober, das fünfte am 5. November und das sechste am 7. Dez.

Der Preis für diese 6 Hefte beträgt ohne Post in der Leon'schen Buchhandlung 2 fl., mit Postversendung 2 fl. 50 kr. Oe. W.

Die vollständige Durchführung der Gleichberechtigung aller Religions - Gesellschaften, aller Nationalitäten und Sprachen, aller Staatsbürger, Völker und Länder ist anerkannt die Grundbedingung der Hebung, des Fortschrittes, der Blüthe und des Glanzes Oesterreich's. Wir zählen Millionen und Millionen wahrer und begeisterter Patrioten und Freunde unsers herrlichen grossen Vaterlandes. Sie Alle, namentlich jedoch die Innerösterreich's, lade ich höflichst ein, ja bitte sie herzlichst, mein patriotisches Unternehmen durch zahlreiche Pränumerationen wie auch durch gediegene Artikel und Korrespondenzen gütigst zu unterstützen.

Die Pränumerationsgelder bitte ich entweder mir oder der Leon'schen Buchhandlung portofrei einzusenden, und zwar recht bald, um bei dem sogleich zu beginnenden Drucke die Stärke der Auflage bestimmen zu können.

Klagenfurt den 8. Juni 1861.

Andreas Einspieler,
Eigenthümer u. Redakteur.

Bo se pa morebiti kdo čudil, da za slovenske pravice bo govoril časopis v nemškem jeziku. Gospodje, ki imajo oblast v rokah in nam pomagati morejo, so Nemci; gospodje, ki nas ponemčiti hočejo, so Nemci; gospodje, ki so slovenske kervi pa žalibog nemškega duha in z našimi nasprotniki potegujejo, so skoraj tudi že Nemci. Nemcom moramo pa resnico in pravico po nemško povedati; mislimo, da nam bo to več pomagalo, kot deset časnikov v slovenskem jeziku, ki jih pa Nemci brati nočejo ali ne znajo. To so naše misli! — Slovenci! ako si vsi — na Koroškem, Štajerskem, Kranj-

skem, Goriškem in Isterskem, vsi Slovenci po „Notražnoaustrijskem“ lepo in bratovsko v roke sežemo, nas ne premoti in ne premaga nikdo. Pomagajmo vsakdo po svojem! Nekteri z dnarjem, da si časopise naročé in jih tako podpirajo; nekteri s peresom, da pridno spisujejo za naše pravice, jih možko branijo, in naše rane in bolečine serčno odkrivajo, naj jih svét zvé in pomagajo tisti, ki so prejeli od Boga oblast in dolžnost.

Vso našo omikano gospodo, duhovno in posvetno, prijazno in ponižno prosimo, naj nam pod ramo segajo in pomagajo! Božja pomoč!! Naša nevarnost in sila je zdaj velika; nam Slovencom, posebno Koroškim, gre za glavo: „Kjer pa je največa sila, tam je božja roka mila“. — Mi pa obljubimo, da bomo svoj časopis vredovali v enakopravnem, katoliškem in lojalnem duhu. Zastran našega jezika bomo se potegovali zato, da naš slovenski jezik dobivlja po slovenski zemlji tiste, pa vse tiste pravice, ki jih ima nemški jezik po nemški zemlji. Zastran svete vere bomo terdni in zvesti katoličani, pa ne bomo drugih černili ali preganjali, tudi vsega ne hvalili, kar se nahaja po katoliškem svetu: „svobodna cerkev v svobodni državi“, bo naše geslo. Zastran politiskih pravic bomo lojalni in se možko držali cesarskega diploma od 20. oktobra 1860, bomo stali na strani avtonomistov v državnem svetovavstvu.

Tako si bomo prizadevali mi spolnovati svojo težko nalogo; Slovenci! prosimo, da storite tudi vi svojo dolžnost. Z Bogom!

* Iz Celovca. Že od mesca marca semle teče pravda zastran slovenščine na Koroškem. Gosp. dr. A. Husa je spregovoril tako sirovo in strastno, da je razdražil vse Slovence, tudi naj merzlejše. V svojem sestavku: „Letztes Wort an Herrn Einspieler“ pa je imenoval in naštel precej far in šol, v katerih se po njegovih besedah nemščini huda krivica godi. Pa glejte! Slovenija je oživljena in zbujena: vsi imenovani gospodje so se v „Klagenfurtarici“ oglasili in dokazali, da temu ni taka, kakor dr. Husa terdi. Jaz, kteremu je g. dr. H. svojo poslednjo besedo namenil in strašne reči očital, svoje poslednje besede še nisem spregovoril; celo to pravdo od konca do kraja prinese prvi sestavek prvega zvezka mojih „Stimmen aus Innerösterreich“, naj sedajni in tudi prihodnji svét vé, kaj mi hočemo in kako se mi za svoje pravice potegujemo, zraven pa tudi naj celi svét vidi, kaj nam Nemci dati mislijo in kako se proti nam obnašajo. Mislim, da je resnica in pravica, čast in poštenje na naši strani, in slednjič bo naša tudi zmaga.

* Iz Celovca. Te dni smo prejeli dve knjižici, ki ju je izdala družba svetega Mohora: 1. novi zakon zgodb svetega pisma; 2. tretji zvezek slovenskih večernic. Veseli smo njuj, kajti zapopadek je ves primeren slovenskim čitateljem in beseda je skoz in skoz mična, umevna in zanimiva. Po hvali bojo posebno zgodbe svetega pisma novega zakona učiteljem in učencem, kakor tudi izšolani mladini, ker

so prav ročno osnovane ter v priprosti besedi naj imenitneje zgodbe iz življenja našega Zveličarja in svetih apostelnov pripovedajo. Pridjana je še kratka zgodovina in kratek popis sv. dežele, da se čitatelj soznani z imenitnejimi kraji, kjer je naš Zveličar potoval, učil in čudeže delal, in z deželami, ktere se v sv. pismu pogosto imenujejo. Nadjam se, da se bodo tudi letošnje večernice prikupile družbenikom in po svojem, dasiravno le malim obsežkem vendar le mnogo koristile. Mikavna je prva, poslovenjena povest: Cipsarjeva družina, dasiravno ni se dogodila na domači slovenski zemlji; le škoda, da ni do konca vpeljana, ker se lahko prvi del pozabi, preden drugi izide. Radosten sem pozdravil prvo pismice o zdravovedi, ki ga je spisal verli rojak Dr. V. Janežič. Dokazal je nam, da tudi v svojem težavnem poklicu in v vojaški suknji ni pozabil svojega ljubega materinskega jezika, da je še, kot vselej, ves vnet za blagor svojega naroda. Všeče so nam tudi tri zale pesmice; prav prav so za Slovence, ki prerado prepevajo. Redki so še pisatelji, ali upam, da se jih bo skoraj več poskušalo na duševnem polji slovenske literature. Bratje! na noge, dokler eni gradiva donašajo, drugi z denarjem podpirajo, naj zidajo in stavijo oni, kterim so dani darovi in moči uma in serca!

Duhovske zadeve.

* Kerška škofija: Č. g. Lesičnik Simon je dobil faro Borovlje; — za provizorja prideta č. gg. Šašl Mart. v Loče in Ledvinko Al. v Lipo. — Umerla sta č. gg. Schachner Juri fajm. v Dropoljah in O. Huber Henrik duh. benedikt. reda v št. Paulu.

* Lavantinska škofija: Č. g. Nagi Albert je dobil faro Cirkovce, č. g. Kinčič Jan. kur. pri sv. Jerneju blizu Koujic. Za provizorja gresta č. gg. Nôvak Jan. k sv. Antonu na Pohorju, in Gajšek Karl k sv. Florjanu. Č. gg. kaplani so prestavljeni: Kramperger Mart. v Žavc, Ferlan Andr. v spodnjo Pulskavo, Klavžer Franc k sv. Marksu, Zajnker Lor. v Ponikvo in Svare Franc v Videm.

* Goriška nadškofija: Č. g. Sfiligoj Ant. kaplan na Plazutti, je zdaj ob enim tudi administrator tamošnje izpraznjene fare; v. č. g. Bensa Stefan je postal nadšk. kanceler; g. Nanutti Antonin kooperator v Biliani v Berdih; g. Golija Jožof, kapl. v Devinu, pride začasno za duh. pomočnika v Črniče; — Kožbanska lokalija v Berdih je razpisana do 10. prih. mesca julija. — Umerl je g. Sbogar Prim., prov. v Kožbani. R. I. P.!

* Teržaška škofija. Č. g. Meško Ignac, iz reda sv. Franciška, začasno sekulariziran in vzet v Teržaško škofijo pride za kaplana v Buzet; č. g. Lovriha Andr. gre za kaplana k svetemu Ivanu blizu Tersta.

* Ljubljanska škofija: Č. g. Kraškovic Jan. je dobil faro Merna peč. Č. gg. kaplani so prestavljeni: Arhar Franc v Grad pri jezeru; Alijančič Jož. v Cirklje; Molj Gust, na faro pri Kostelu; Zagorjan Henrik v Čatež; Gregorič Nace v Kočevje; Svetlin Franc v Semič; Cvek Fil. Černomelj.

Družbino oznanilo.

Razposlali smo te dni „Večernice“ in „Zgodbe novega zakona“ za l. 1861; poslali smo jih vsem, ki so dozdej letnino za l. 1861 plačali. — Od visokoč. Ljubljanske škofije za l. 1860 nismo prejeli nobenih planket; zatoraj tudi knjig poslati ne moremo.